

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAUGIOS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1897 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 50 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 50 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„50 straipsnis. Paskendusių arba plūduriuojančių objektų iškėlimas (pašalinimas) ir tvarkymas

1. Jeigu Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ar Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje paskendęs ar plūduriuojantis objektas, išskyrus patenkančius į 1989 metų Tarptautinės turto gelbėjimo vandenyse konvencijos taikymo sritį, (toliau šiame straipsnyje – objektas) nekliudo laivybai, neteršia ar nekelia kitokios grėsmės aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui, tačiau objekto savininkas nori objektą iškelti (pašalinti), šio objekto savininkas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo turto paskendimo (praradimo) dienos apie tai turi raštu pranešti Administracijai (toliau šiame straipsnyje – pranešimas).

2. Administracija nustato objekto iškėlimo (pašalinimo) darbų atlikimo tvarką ir apie tai praneša objekto savininkui.

3. Administracija turi teisę neleisti objekto savininkui organizuoti objekto iškėlimo (pašalinimo) darbų savo priemonėmis arba jo pasirinktu būdu ir terminais, jeigu tai gali kliudyti laivybai, teršti ar kelti kitokią grėsmę aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui. Šiuo atveju objekto iškėlimo (pašalinimo) darbus organizuoja Administracija turto objekto savininko lėšomis.

4. Jeigu objektas trukdo laivybai, teršia ar kelia kitokią grėsmę aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui, objekto savininkas privalo iškelti (pašalinti) šį objektą Administracijos reikalavimu per jos nustatytą nuo pranešimo gavimo Administracijoje dienos ne ilgesnį kaip 3 mėnesių terminą.

5. Objekto savininkas likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki objekto iškėlimo (pašalinimo) dienos Administracijai privalo pateikti informaciją apie planuojamą objekto iškėlimo (pašalinimo) datą (laiką), objekto iškėlimo (pašalinimo) būdus ir priemones pagal Administracijos nustatytą objekto iškėlimo (pašalinimo) darbų atlikimo tvarką.

6. Jeigu objektas trukdo laivybai, teršia ar kelia kitokią grėsmę aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui ir (arba) jeigu objekto savininkas per nustatytą terminą neiškelia (nepašalina) objekto ar

objekto savininkas yra nežinomas, Administracija privalo imtis reikiamų priemonių objektui iškelti (pašalinti).

7. Iškeltas (pašalintas) objektas perduodamas, apskaitomas, saugomas, realizuojamas, grąžinamas, pripažįstamas atliekomis ar kiti su objektu susiję veiksmai vykdomi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. 51 ir 52 straipsnių pripažinimas netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios 51 ir 52 straipsnius.

3 straipsnis. Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymą Nr. VIII-1897 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGIOS LAIVYBOS ĮSTATYMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato saugios laivybos, tai yra saugaus laivų eksploatavimo, taršos iš laivų prevencijos, laivų apsaugos bei jūrininkų darbo ir gyvenimo laive sąlygų, reikalavimus jūrų laivams (toliau – laivas), plaukiojantiems su Lietuvos valstybės vėliava, ir užsienio valstybių laivams, įplaukiantiems į Lietuvos Respublikos jūrų uostus (toliau – uostas), laivybos bendrovėms, įgaliotosioms pripažintosioms organizacijoms, įmonėms, vykdančioms su saugia laivyba susijusias veiklas, uostus valdančioms įmonėms, taip pat reglamentuoja saugios laivybos valstybinę priežiūrą ir administravimą, žmonių paiešką ir gelbėjimą, laivų avarijų tyrimą, paskendusius ir plūduriuojančių objektų, kurie trukdo saugiai laivybai, iškėlimą, navigacinį ženklinimą.

2. Šio įstatymo tikslas – įgyvendinant tarptautinės jūrų teisės, Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus saugios laivybos srityje:

1) užtikrinti, kad laivai, plaukiojantys su Lietuvos valstybės vėliava, atitiktų tarptautinius, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatytus

saugaus laivų eksploatavimo, taršos iš laivų prevencijos, laivų apsaugos ir jūrininkų darbo ir gyvenimo laive sąlygų reikalavimus;

2) užtikrinti, kad nebūtų eksploatuojami laivai, neatitinkantys saugaus laivų eksploatavimo, taršos iš laivų prevencijos, laivų apsaugos ir jūrininkų darbo ir gyvenimo laive sąlygų reikalavimų.

3. Šis įstatymas, išskyrus 45 ir 46 straipsnius, netaikomas:

1) užsienio valstybių laivams, kurie plaukia per Lietuvos Respublikos teritorinę jūrą naudodamiesi taikaus plaukimo teise, ir juose esantiems asmenims;

2) Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių karinių pajėgų ir pakrančių apsaugos tarnybų naudojamiems laivams; karinių incidentų, agresijos, laivų pažeidėjų sulaikymo ar kitais ekstremaliaisiais atvejais šiame punkte nurodyti laivai, plaukdami uostų akvatorijomis, naudojami prioriteto teise;

3) laivams, plaukiojantiems tik vidaus vandenyse;

4) pramoginiams laivams, nevykdantiems komercinių reisų.

4. Visais atvejais šio straipsnio 3 dalyje nurodyti laivai, plaukdami bendrojo naudojimo vandens keliais, vadovaujasi 1972 m. Konvencija dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje, o plaukdami uostų akvatorijomis šių laivų kapitonai privalo vykdyti uostų laivybos taisyklėse nustatytus reikalavimus ir uostų laivų eismo tarnybų budinčių pareigūnų nurodymus saugaus laivų plaukiojimo klausimais.

5. Šio įstatymo nuostatos suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

6. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Bendrojo naudojimo vandens keliai** – jūrlapiuose nurodyti laivybai tinkami vandens plotai, esantys Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir uostų akvatorijose.

2. **Greitaeigis laivas** – laivas, kurio didžiausias greitis yra ne mažesnis už nurodytą 1974 m. Tarptautinėje konvencijoje dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje.

3. **Įgaliotoji pripažintoji organizacija** – pripažintoji organizacija, su kuria Vyriausybės įgaliota institucija yra sudariusi sutartį Lietuvos Respublikos vardu atlikti laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, apžiūras, patikrinimus ir išduoti privalomus laivo dokumentus.

4. **Keleivinis įvažiuojamasis laivas** – keleivinis laivas, kuriame yra įrengtos patalpos ratinėms transporto priemonėms vežti arba specialiosios paskirties patalpos, nurodytos 1974 m. Tarptautinės konvencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje II-2 skyriaus 3 taisyklėje.

5. **Keleivinis laivas** – laivas, skirtas vežti daugiau kaip 12 keleivių.

6. **Keleivis** – bet kuris fizinis asmuo, išskyrus jaunesnius kaip vienų metų vaikus ir įgulos narius arba kitus asmenis, įsidarbinusius ar pasamdytus eiti laive bet kurias pareigas vykdant su laivu susijusią veiklą.

7. **Labai sunki laivo avarija** – laivo avarija, kai pražūsta laivas, žūsta žmogus arba padaroma didelė žala aplinkai.

8. **Laivas** – savaeigė ar nesavaeigė plaukiojimo priemonė, kuri yra arba gali būti naudojama laivybai.

9. **Laivavedys** – laivo įgulos narys, turintis laivui vesti tinkamą kvalifikaciją ir vedantis laivą.

10. **Laivybos bendrovė** – laivo savininkas arba atsakomybę už saugios laivybos reikalavimų ar jų dalies įgyvendinimą iš jo perėmęs asmuo.

11. **Laivybos inspektorius** – Vyriausybės įgaliotos institucijos darbuotojas, įgaliotas vykdyti laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, apžiūras, patikrinimus ir kontrolę ir užsienio valstybių laivų kontrolę.

12. **Laivo agentas** – asmuo, sudaręs sutartį su laivo savininku, frachtuotoju ar kitu teisėtu laivo valdytoju atstovauti jo interesams ir vykdyti sutartyje nustatytus pavedimus laivo agentavimo paslaugų srityje.

13. **Laivo avarija** – vienas ar keli įvykiai eksploatuojant laivą, sukėlę bet kurį iš šių padarinių: žmogaus mirtį ar sunkų sužalojimą; žmogaus dingimą iš laivo; laivo žūtį, numanomą žūtį arba jo palikimą; žalą laivui; laivo užplaukimą ant seklumos, jo neveiksnumą arba susidūrimą; jūrų infrastruktūros pažeidimus, dėl kurių galėjo kilti pavojus pažeidimus sukėlusiam ar kitam laivui arba asmenims; didelę žalą aplinkai arba realią galimybę šiai žalai atsirasti dėl laivo ar laivų pažeidimų. Laivo avarija nelaikoma tyčinė veika ar neveikimas siekiant sukelti pavojų laivo saugai, asmeniui ar aplinkai.

14. **Laivo incidentas** – įvykis ar jų seka, išskyrus laivo avariją, kuris (kurie) įvyko tiesiogiai eksploatuojant laivą, sukėlęs arba nesiėmus taisomųjų veiksmų galėjęs sukelti pavojų laivo saugai, jame esantiems žmonėms ar bet kuriam kitam asmeniui arba aplinkai. Laivo incidentu nelaikoma tyčinė veika ar neveikimas siekiant sukelti pavojų laivo saugai, asmeniui ar aplinkai.

15. **Laivo įgula** – jūrininkai, atliekantys laivo eksploatavimo, priežiūros ar žmonių aptarnavimo laive užduotis ir įrašyti į laivo įgulos sąrašą.

16. **Laivo įrenginiai** – įrenginiai, kurie pagal saugios laivybos reikalavimus turi būti naudojami laive saugiai laivybai ir jūros aplinkos apsaugai nuo taršos užtikrinti arba kurie laivybos bendrovės nurodymu yra papildomai naudojami laive ir kurių atitiktis saugios laivybos reikalavimams turi būti patvirtinta Vyriausybės įgaliotos institucijos arba įgaliotosios pripažintosios organizacijos.

17. **Laivo kapitonas** – laivo įgulos narys, turintis laivui vadovauti tinkamą kvalifikaciją ir vadovaujantis laivui.

18. **Laivo techninė priežiūra** – visuma laivybos bendrovės organizuojamų ir pripažintosios organizacijos arba Vyriausybės įgaliotos institucijos vykdomų priemonių, kuriomis užtikrinama laivo atitiktis konstrukcijos, mechaninės ir elektros įrangos, priešgaisrinės saugos, stovumo ir krovinių patalpų reikalavimams visą laivo eksploatavimo laiką.

19. **Laivo vedimas nuotoliniu būdu** – laivo plaukiojimas, įskaitant laivo švartavimą, kai locmanas, nebūdamas vedamame laive, atlieka savo funkcijas naudodamas nuotolinę laivo vedimo įrangą. Laivo vedimas nuotoliniu būdu laikomas laivo vedimu su locmanu.

20. **Laivo vedimas su locmanu** – laivo, kuriame yra locmanas, plaukiojimas, įskaitant laivo švartavimą.

21. **Laivų klasifikavimo bendrovė** – juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, nustatantis ir taikantis techninius laivų standartus ir atitinkantis reikalavimus, keliamus laivų techninę priežiūrą, apžiūras ir patikrinimus atliekantiems, laivų klasę suteikiantiems ir privalomus laivo dokumentus išduodantiems subjektams.

22. **Locmanas** – asmuo, dirbantis locmano paslaugas teikiančioje įmonėje ir turintis tinkamą kvalifikaciją padėti laivo kapitonui vesti laivą ir jį švartuoti uostuose. Locmanas nėra vedamo laivo įgulos narys.

23. **Navigacijos įrenginiai** – bendrojo naudojimo vandens keliuose esantys plūdrieji ir kranto įrenginiai, kuriais gaunama informacija, būtina saugiai laivybai užtikrinti.

24. **Navigacijos įrenginių veikimo sektorius** – teritorija, kurioje privalomai užtikrinamas saugiai laivybai būtinos informacijos teikimas navigacijos įrenginiais.

25. **Nesunki laivo avarija** – laivo avarija, kuri neklasifikuojama kaip labai sunki arba kaip sunki avarija.

26. **Paieškos ir gelbėjimo rajonas** – nustatytą koordinačių zona, dėl kurios pagal 1979 m. Tarptautinę jūrų paieškos ir gelbėjimo konvenciją Lietuva susitarė su suinteresuotomis valstybėmis, šios konvencijos šalimis, taip pat Kuršių marios ir uostų akvatorijos.

27. **Pakrančių apsaugos laivas** – valstybei nuosavybės teise priklausantis nekomerciniais tikslais naudojamas laivas, turintis specialų aiškiai matomą tokiems laivams nustatytą ženklinį, užrašą ir atliekantis valstybės sienos apsaugos funkcijas.

28. **Pripažintoji organizacija** – pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 391/2009 dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų bendrųjų taisyklių ir standartų su visais pakeitimais nuostatas pripažinta organizacija.

29. **Privalomi laivo dokumentai** – laivo vėliavos valstybės ar jos vardu išduoti laivo dokumentai, kuriais patvirtinama, kad laivas atitinka jam taikomus saugios laivybos reikalavimus.

30. **Saugios laivybos reikalavimai** – Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Tarptautinės jūrų organizacijos, Tarptautinės darbo organizacijos, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių ir regioninių organizacijų, kurių narė yra Lietuvos Respublika, nustatyti tarptautiniai reikalavimai ir (ar) Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyti reikalavimai, kuriais užtikrinamas saugus laivų eksploatavimas, taršos iš laivų prevencija, laivų apsauga ir jūrininkų darbo ir gyvenimo laive sąlygos.

31. **Saugios laivybos valdymo sistema** – Tarptautinio saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodekso reikalavimus atitinkanti struktūrizuota ir dokumentuota sistema, leidžianti efektyviai įgyvendinti laivybos bendrovės saugios laivybos užtikrinimo ir aplinkos apsaugos politiką.

32. **Saugos rekomendacija** – pagal saugos tyrimo metu surinktą informaciją arba abstrakčią duomenų analizę ir atliktų saugos tyrimų rezultatus pateiktas siūlymas, siekiant užkirsti kelią kitoms laivų avarijoms ar incidentams.

33. **Saugos tyrimas** – procedūra, atliekama po laivo avarijos ar incidento, siekiant užkirsti kelią kitoms laivo avarijoms ar incidentams, apimanti informacijos ir įrodymų rinkimą ir analizę, aplinkybių ir priežasčių nustatymą, išvadų darymą ir, jeigu reikia, saugos rekomendacijų pateikimą.

34. **Specialusis laivas** – specialiosioms funkcijoms atlikti skirtas savaeigis laivas, vežantis daugiau kaip 12 asmenų, kurie atlieka specialiąsias funkcijas dėl specialios tokio laivo paskirties arba dėl tame laive atliekamų specialių darbų ir kurie nėra nei įgulos nariai, nei keleiviai.

35. **Sunki laivo avarija** – prie labai sunkių avarių nepriskiriama laivo avarija, kurios metu įvyko gaisras, sprogimas, susidūrimas, laivas užplaukė ant seklos, atsitrenkė į kitą objektą, patyrė apgadinių dėl blogų oro sąlygų, patyrė korpuso pažeidimų dėl susidūrimo su ledais, atsirado laivo korpuso įtrūkimų ar numanomų laivo korpuso defektų ir panašiai ir dėl to atsirado bet kuris iš šių padarinių:

1) nebegalima naudotis pagrindiniais laivo varikliais, buvo labai apgadintos laivo patalpos, konstrukcijos, pavyzdžiui, korpuso povandeninė dalis pasidarė nesandari ir panašiai ir dėl to laivas prarado savo jūrines savybes ir nėra tinkamas plaukioti;

2) buvo užteršta aplinka (nepriklausomai nuo kiekio);

3) įvyko gedimas, dėl kurio laivą būtina vilkti arba jam reikalinga pagalba iš kranto.

36. **Tarptautinės jūrų organizacijos auditas** – tarptautinių valstybės įsipareigojimų auditas, atliekamas vadovaujantis procedūra, patvirtinta 2013 m. gruodžio 5 d. Tarptautinės jūrų organizacijos asamblėjos rezoliucija A.1067 (28), kartu su taikymo metu galiojančiais jos pakeitimais.

37. **Tradicinis laivas** – kultūros ministro ir susisiekimo ministro nustatyta tvarka pripažintas bet koks istorinis laivas ar tokio laivo tiksli kopija, įskaitant ir tuos laivus, kurie skirti tradiciniams jūreivystės įgūdžiams skatinti ir supažindinti su kultūros paveldu. Toks laivas eksploatuojamas tradiciniais (įprastiniais) jūreivystės principais ir būdais.

38. **Uostas** – teritorija (uosto žemė ir akvatorija), skirta laivams įplaukti ir išplaukti, stovėti, aprūpinti, kroviniams perkrauti, taip pat keleiviams aptarnauti. Saugią laivybą ir uostų veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose uostams nustatyti reikalavimai taip pat taikomi naftos, chemijos produktų, suskystintų dujų ir kitos paskirties terminalams, neįeinantiems į uostų teritoriją ir turintiems teisės aktų nustatyta tvarka jiems priskirtą sausumos teritoriją ir akvatoriją Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje.

39. **Uostą valdanti įmonė** – uostų veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka uosto žemę, akvatoriją ir uosto infrastruktūrą valdanti, naudojanti ir jomis disponuojanti įmonė.

40. **Uosto kapitonas** – asmuo, atsakingas už laivybos priežiūrą, taršos iš laivų prevenciją ir užtikrinantis tvarką uosto akvatorijoje ir krantinėse.

41. **Užsienio valstybės laivas** – su kita nei Lietuvos valstybės vėliava plaukiojantis laivas.

42. **Žmonių paieška ir gelbėjimas** – veikla, atliekama siekiant nustatyti nelaimės ištiktų asmenų buvimo vietą, išgelbėti juos, suteikti pirmąją medicinos ir kitą pagalbą ir nugabenti į saugią vietą.

43. **Žvejybos laivas** – verslinei žvejybai skirtas, pritaikytas arba naudojamas laivas.

44. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatyme, Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatyme, Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse.

II SKYRIUS

SAUGIOS LAIVYBOS VALSTYBINIS VALDYMAS

3 straipsnis. Saugios laivybos valstybinio valdymo institucijos

1. Saugios laivybos valstybinį valdymą vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Vyriausybės įgaliotos institucijos.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija:

- 1) tvirtina Lietuvos Respublikos jūrininkų registro nuostatus;
- 2) nustato privalomų laivo dokumentų galiojimo pratęsimo tvarką Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose užsienyje;
- 3) nustato Tarptautinio laivų ir uosto įrenginių (terminalų) apsaugos kodekso reikalavimų įgyvendinimo tvarką, paskiria atsakingas valstybės ir kitas institucijas ir nustato jų funkcijas;
- 4) suteikia leidimus vykdyti statybos darbus bendrojo naudojimo vandens keliuose (išskyrus uostų akvatorijas);
- 5) nustato navigacijos įrenginių veikimo sektoriaus ribas;
- 6) nustato institucijų pareigas ir įgaliojimus organizuojant, koordinuojant, vadovaujant ar vykdanč žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone;
- 7) nustato Vyriausybės įgaliotos institucijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, komandiruočių, susijusių su ne Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių laivų apžiūromis ir patikrinimais, išlaidų atlyginimo tvarką;
- 8) priima teisės aktus pagal šiuo įstatymu priskirtą kompetenciją, vykdo kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

3. Susisiekimo ministras:

- 1) formuoja valstybės politiką saugios laivybos srityje, taip pat organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;
- 2) nustato saugios laivybos reikalavimus, šių reikalavimų įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje tvarką, išskyrus atvejus, kai saugios laivybos reikalavimų įgyvendinimo tvarką susisiekimo ministras nustato kartu su kitomis institucijomis;
- 3) atsižvelgdamas į tarptautinius jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo standartus, nustato jūrininkų kvalifikacijos reikalavimus eiti atitinkamas pareigas laive, jūrininko kvalifikacijos dokumentų išdavimo, šių dokumentų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarką;
- 4) nustato leidimo plaukioti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatorijoje be locmano linijinių laivų kapitonams išdavimo, atsisakymo jį išduoti, leidimo galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, leidimo galiojimo panaikinimo tvarką, linijinių laivų kapitonų egzaminų komisijos sudarymo ir egzaminų organizavimo tvarką;
- 5) nustato jūrlapių, žinytų ir kitų navigacinių leidinių sudarymo, korektūros, išleidimo ir platinimo tvarką;

6) nustato įgaliojimų Lietuvos Respublikos vardu vykdyti laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, apžiūras, patikrinimus ir išduoti privalomus laivo dokumentus suteikimo pripažintosioms organizacijoms, suteiktų įgaliojimų sustabdymo, sustabdymo panaikinimo ir įgaliojimų panaikinimo tvarką;

7) nustato informacijos apie laive esančius pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius pateikimo tvarką;

8) vadovaudamasis 1973 m. Tarptautinės konvencijos dėl teršimo iš laivų prevencijos, Tarptautinio pavojingų krovinių vežimo jūra kodekso, Tarptautinio laivų, vežančių nesupakuotas pavojingas chemines medžiagas, statybos ir įrangos kodekso, Tarptautinio jūra gabenamų kietų supiltinių krovinių kodekso, Tarptautinio laivų, vežančių nesupakuotas suskystintas dujas, statybos ir įrangos kodekso, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, įtvirtinančių pavojingųjų ar aplinką teršiančių krovinių vežimo reikalavimus, nuostatomis, nustato saugaus pavojingųjų ar aplinką teršiančių krovinių vežimo reikalavimus;

9) vadovaudamasis saugios laivybos reikalavimais tvirtina saugaus sausakrūvio laivo pakrovimo ir iškrovimo taisykles;

10) nustato kvalifikacinius reikalavimus laivybos inspektoriams ir jų kvalifikacijos patvirtinimo tvarką;

11) vadovaudamasis saugios laivybos reikalavimais nustato užsienio valstybių laivų kontrolės tvarką;

12) nustato laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, apžiūrų, patikrinimų ir kontrolės tvarką;

13) tvirtina tarnybos Lietuvos Respublikos jūrų laivuose statutą;

14) nustato priemones, kuriomis užtikrinama laivo atitiktis konstrukcijos, mechaninės ir elektros įrangos, priešgaisrinės saugos, stovumo ir krovinių patalpų reikalavimams visą laivo eksploatavimo laiką;

15) nustato locmano liudijimo išdavimo tvarką;

16) nustato laivo įrenginių reikalavimus;

17) nustato laivo apžiūros prieš jį registruojant Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre tvarką;

18) tvirtina civilinio jūrų laivyno uniformos pavyzdžius ir šių uniformų dėvėjimo taisykles;

19) nustato saugios laivybos valdymo sistemų patikrinimo tvarką.

4. Susisiekimo ministras ar jo įgaliota institucija:

1) atsižvelgdamas į atitinkamus saugios laivybos reikalavimus, tvirtina papildomus tinkamumo plaukiojimo, budėjimo, navigacinės įrangos, įgulų parengimo specialiuosiuose, gelbėjimo, greitaiegiuose ir tradiciniuose laivuose reikalavimus;

2) nustato locmanų stažuočių, egzaminavimo ir kvalifikacinius reikalavimus bei locmanų egzaminavimo tvarką.

5. Sveikatos apsaugos ministras, atsižvelgdamas į saugios laivybos reikalavimus, nustato jūrininkų sveikatai keliamus reikalavimus, sveikatos tikrinimo ir sveikatos pažymėjimų išdavimo tvarką.

6. Socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su susisiekimo ministru priima teisės aktus jūrininkų darbo santykių, saugos ir sveikatos, o sveikatos apsaugos ministras kartu su susisiekimo ministru – teisės aktus jūrininkų sveikatos apsaugos ir sveikatos priežiūros klausimais, organizuoja, koordinuoja, kontroliuoja (prižiūri) šiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą.

7. Sveikatos apsaugos ministras kartu su susisiekimo ministru ir socialinės apsaugos ir darbo ministru, vadovaudamiesi tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės normomis, nustato minimalius medicinos pagalbos teikimo laivuose, plaukiojančiuose su Lietuvos valstybės vėliava, reikalavimus.

8. Kultūros ministras kartu su susisiekimo ministru nustato laivo pripažinimo tradiciniu laivu tvarką.

9. Susisiekimo ministras kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru bei sveikatos apsaugos ministru nustato laivų ir jų įgulų atitikties saugios laivybos reikalavimams dėl darbo jūrų laivyboje patikrinimo tvarką.

10. Teisingumo ministras priima teisės aktus laivų avarijų ir incidentų tyrimo, ataskaitų ir saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo klausimais, organizuoja, koordinuoja, kontroliuoja (prižiūri) šiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą.

11. Vyriausybės įgaliota institucija įgyvendina valstybės politiką saugios laivybos srityje ir dalyvauja šią politiką formuojant, nustato saugią laivybą reglamentuojančius techninius ir organizacinius reikalavimus ir atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

4 straipsnis. Vyriausybės įgaliota institucija

1. Vyriausybės įgaliotos institucijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį (toliau šiame straipsnyje – darbuotojai), kurie, vadovaujantis pareigybės aprašymu, privalo turėti jūrinį laipsnį, darbo metu gali dėvėti civilinio jūrų laivyno uniformą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams per 5 metų laikotarpį gali būti suteikiamos iki 2 metų atostogos kvalifikacijai tobulinti – išplaukti į jūrą. Šiuo atveju darbuotojams paliekamos jų eitos pareigos, tačiau jiems nustatytas darbo užmokestis nėra mokamas.

3. Vyriausybės įgaliotos institucijos darbuotojų komandiruočių, susijusių su ne Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių laivų apžiūromis ir patikrinimais, išlaidas atlygina laivybos bendrovė. Šios išlaidos atlyginamos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Vyriausybės įgaliota institucija savo veiklą, susijusią su saugios laivybos reikalavimų vykdymo užtikrinimu, organizuoja pagal kokybės vadybos sistemą, parengtą ir įvertintą pagal tarptautinius kokybės vadybos standartus.

5. Vyriausybės įgaliota institucija saugios laivybos reikalavimų vykdymo užtikrinimo srityje atlieka šias funkcijas:

1) prižiūri, kaip laivybos bendrovėse vykdomi saugios laivybos reikalavimai;

2) Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre registruoja laivus ir išduoda su laivo registravimu susijusius dokumentus;

3) tvirtina Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre registruojamo ar įregistruoto laivo įgulos minimalios sudėties reikalavimus, nustato minimalią konkretaus laivo įgulos sudėtį, atsižvelgdama į kvalifikacinius reikalavimus laivo įgulai, laivo paskirtį, laivo bendrąją talpą, variklių galingumą, laivo plaukiojimo rajoną ir mašinų skyriaus automatizacijos klasę, išduoda minimalios laivo įgulos sudėties liudijimą ar išimties dokumentą;

4) vykdo laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, techninę priežiūrą, atlieka šių laivų apžiūras ir patikrinimus, išduoda privalomus laivo dokumentus;

5) tvirtina dokumentų, kurie pagal saugios laivybos reikalavimus turi būti su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančiame laive, sąrašą, taip pat tvirtina laivo žurnalų formas, laivo žurnalų pildymo, registravimo ir apskaitos tvarkos aprašus;

6) saugios laivybos reikalavimų nustatyta tvarka tvirtina ir (arba) derina laivo planus ir kitus dokumentus, numatytus šiuose reikalavimuose;

7) įgalioja pripažintąsias organizacijas vykdyti laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, apžiūras, patikrinimus ir išduoti privalomus laivo dokumentus, šį įgaliojimą sustabdo, panaikina sustabdymą ar įgaliojimą, savo interneto svetainėje skelbia įgaliotųjų pripažintųjų organizacijų sąrašą, atlieka įgaliotųjų pripažintųjų organizacijų veiklos priežiūrą;

8) vykdo užsienio valstybių laivų ir laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, kontrolę;

9) suteikia teisę rengti jūrininkus, sustabdo šios teisės galiojimą, panaikina sustabdymą ar suteiktos teisės galiojimą, atlieka ūkio subjektų, kuriems suteikta ši teisė, veiklos priežiūrą;

10) egzaminuoja jūrininkus ir išduoda jūrininko kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus, jūrininko knygeles;

11) vadovaudamasi tarptautiniais jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo standartais, Tarptautinės jūrų organizacijos parengtų pavyzdinių mokymo programų gairėmis rengia jūrininkų mokymo programos kriterijus, nustato jūrininkų mokymo programos derinimo tvarką;

12) vykdo kitų valstybių kompetentingų institucijų išduotų jūrininkų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų pripažinimo procedūras;

13) sudaro uostų, Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos jūrlapius, skelbia hidrografinius duomenis, organizuoja jūrlapių, žinynų ir kitų navigacinių leidinių leidybą, platinimą, informacijos apie navigacinius pasikeitimus pateikimą Lietuvos Respublikoje;

14) įrengia, eksploatuoja ir prižiūri navigacijos įrenginius bendrojo naudojimo vandens keliuose (išskyrus uostų akvatorijas), kontroliuoja jų veikimą, teikia navigacinę informaciją;

15) suteikia teisę vykdyti su saugia laivyba susijusias veiklas, sustabdo šios teisės galiojimą, panaikina sustabdymą ar suteiktos teisės galiojimą, atlieka ūkio subjektų, kuriems ši teisė suteikta, veiklos priežiūrą;

16) vykdo laivų eismo stebėseną Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje, teikia informaciją į Europos Sąjungos laivybos informacinę sistemą, skirtą Europos Sąjungos valstybėms narėms keistis laivybos informacija elektroniniu būdu (toliau – *SafeSeaNet* sistema);

17) atlieka įmonių, vykdančių povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje, veiklos priežiūrą, priima sprendimus uždrausti įmonei vykdyti povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje ir šiuos sprendimus panaikina;

18) prižiūri, kaip uostus valdančios įmonės ir laivų įgulos tvarko ir atliekas tvarkančioms įmonėms perduoda laivų atliekas;

19) vykdo laivų įrenginių rinkos priežiūrą Lietuvos Respublikoje;

20) organizuoja paskendusius ar plūduriuojančių objektų, trukdančių saugiai laivybai, iškėlimą (pašalinimą) iš Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir išskirtinės ekonominės zonos;

21) nagrinėja saugios laivybos reikalavimų pažeidimus ir skiria administracines nuobaudas;

22) pagal kompetenciją derina uosto kapitono nuostatus;

23) pagal kompetenciją teikia Susisiekimo ministerijai pasiūlymus dėl saugios laivybos reikalavimų, sprendimų projektų rengimo ar atskirų procesų reglamentavimo, derina, tikslina ir (ar) papildoma sprendimų projektus, nagrinėja sprendimų projektus, teikia išvadas dėl parengtų sprendimų projektų, atlieka tikslines analizes;

24) vykdo locmanų egzaminavimą, išduoda locmano liudijimą;

25) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

5 straipsnis. Tarptautinės jūrų organizacijos audito atlikimas

1. Siekiant įvertinti įsipareigojimų pagal Tarptautinės jūrų organizacijos konvencijas, kurių dalyvė yra Lietuvos Respublika, vykdymą, Tarptautinės jūrų organizacijos nustatyta tvarka ir terminais Lietuvos Respublikoje yra atliekamas Tarptautinės jūrų organizacijos auditas.

2. Ministerijos ir kitos institucijos pagal savo kompetenciją turi teikti Susisiekimo ministerijai informaciją, kuri reikalinga rengiantis atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą auditą, ir pagal kompetenciją dalyvauja atliekant Tarptautinės jūrų organizacijos auditą.

3. Šio audito rezultatai, išskyrus informaciją, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešinama, skelbiami viešai Susisiekimo ministerijos ir Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėse.

III SKYRIUS

LAIVO TINKAMUMAS NAUDOTI LAIVYBAI

6 straipsnis. Laivo tinkamumas plaukioti

1. Laivybai gali būti naudojamas tik pripažintas tinkamu plaukioti laivas.
2. Tinkamu plaukioti nustatytame plaukiojimo rajone pripažįstamas laivas, kuris suprojektuotas, pastatytas, įrengtas ir eksploatuojamas, jo techninė priežiūra vykdoma laikantis nustatytų konstrukcinių, mechaninių, elektros įrangos, techninių, navigacinių, aplinkos apsaugos, įgulos komplektavimo, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos reikalavimų ir kuris turi privalomus laivo dokumentus. Už tinkamos laivo techninės būklės palaikymą atsako laivybos bendrovė.
3. Laivai, plaukiojantys su Lietuvos valstybės vėliava, taip pat turi atitikti laivo įrenginių reikalavimus.
4. Laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, kuriems yra taikomi tarptautiniai saugios laivybos reikalavimai, apžiūras ir patikrinimus vykdo ir privalomus laivo dokumentus išduoda įgaliotosios pripažintosios organizacijos, vadovaudamosi savo taisyklėmis bei pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos suteiktus įgaliojimus.
5. Su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių krovininių laivų, kurių bendroji talpa yra 300 ir mažiau, ir žvejybos laivų, kurių ilgis yra mažesnis kaip 24 metrai, techninę priežiūrą vykdo, apžiūras ir patikrinimus atlieka ir laivo atitiktį saugios laivybos reikalavimams patvirtinančius dokumentus išduoda Vyriausybės įgaliota institucija arba jos pavedimu įgaliotoji pripažintoji organizacija.
6. Laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, apžiūros ir patikrinimai atliekami ir privalomi laivo dokumentai išduodami šio įstatymo 7–11 straipsniuose nustatytais sąlygomis ir tvarka.

7 straipsnis. Laivo apžiūra

1. Prieš įregistruojant laivą Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre, turi būti atlikta laivo apžiūra, siekiant nustatyti laivo techninę būklę ir jo atitiktį saugios laivybos reikalavimams.

2. Atliekamos pirminė, periodinė ir papildoma laivo apžiūros.
3. Pirminė laivo apžiūra atliekama siekiant nustatyti laivo techninę būklę ir jo atitiktį saugios laivybos reikalavimams ir išduoti laivui atitinkamą privalomą dokumentą pirmą kartą.
4. Periodinės laivo apžiūros atliekamos siekiant nustatyti, ar laivas atitinka jam taikomus saugios laivybos reikalavimus jo eksploatavimo laikotarpiu, ir išduoti naujus ar patvirtinti esamus privalomus laivo dokumentus. Laivų, kuriems taikomi tarptautiniai saugios laivybos reikalavimai, periodinės apžiūros atliekamos tarptautinių saugios laivybos reikalavimų nustatyta tvarka. Laivų, kuriems netaikomi tarptautiniai saugios laivybos reikalavimai, periodinės apžiūros atliekamos susisiekimo ministro arba jo įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.
5. Papildomos laivo apžiūros atliekamos saugios laivybos reikalavimų nustatytais atvejais.

8 straipsnis. Saugios laivybos valdymo sistemų patikrinimas

1. Saugios laivybos valdymo sistemų patikrinimo tikslas – nustatyti, ar Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje, Šveicarijos Konfederacijoje ar Jungtinėje Karalystėje įregistruotos laivybos bendrovės, iš laivo savininko perėmusios visas pareigas ir atsakomybę už laivo veiklą pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą (toliau šiame straipsnyje – saugios laivybos valdymo sistemos bendrovė), ir jų laivų saugios laivybos valdymo sistemos atitinka Tarptautinio saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodekso reikalavimus.
2. Saugios laivybos valdymo sistemos bendrovės ir jų laivų saugios laivybos valdymo sistemas tikrina ir atitinkamus dokumentus išduoda Vyriausybės įgaliota institucija arba įgaliotosios pripažintosios organizacijos.
3. Laivybos bendrovė užtikrina, kad jos laivuose, kuriems netaikomas Tarptautinis saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksas, būtų įgyvendinama laivybos bendrovės saugios laivybos reikalavimų užtikrinimo politika.

9 straipsnis. Laivų apsaugos patikrinimas

1. Laivų apsaugos patikrinimo tikslas – nustatyti, ar laivų apsaugos sistema atitinka Tarptautinio laivų ir uosto įrenginių (terminalų) apsaugos kodekso reikalavimus.
2. Laivų apsaugos sistemas tikrina ir atitinkamus privalomus laivo dokumentus išduoda Vyriausybės įgaliota institucija arba įgaliotosios pripažintosios organizacijos.

10 straipsnis. Laivų ir jų įgulų atitikties saugios laivybos reikalavimams dėl darbo jūrų laivyboje patikrinimas

1. Laivų ir jų įgulų atitiktis saugios laivybos reikalavimams dėl darbo jūrų laivyboje patikrinimo tikslas – nustatyti, ar laivuose yra įgyvendinti saugios laivybos reikalavimai dėl darbo jūrų laivyboje.

2. Laivų ir jų įgulų atitiktis saugios laivybos reikalavimams dėl darbo jūrų laivyboje patikrinimą atlieka ir atitinkamus dokumentus išduoda Vyriausybės įgaliota institucija arba įgaliotosios pripažintosios organizacijos.

11 straipsnis. Reikalavimai keleiviniams laivams ir keleiviniams įvažiuojamiesiems laivams

1. Visi Lietuvos Respublikoje įregistruoti keleiviniai laivai ir keleiviniai įvažiuojamieji laivai privalo turėti galiojantį keleivinio laivo saugos liudijimą, kuriame turi būti nurodyta, kiek šie laivai gali vežti keleivių.

2. Keleivinio laivo saugos liudijimas išduodamas keleiviniams laivams ir keleiviniams įvažiuojamiesiems laivams, atitinkantiems jiems taikomus 1974 m. Tarptautinės konvencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje reikalavimus.

3. Keleivinio laivo saugos liudijimą, atlikusi apžiūrą vadovaudamasi saugios laivybos reikalavimais, per 10 darbo dienų nuo laivo apžiūros atlikimo dienos, jeigu apžiūros rezultatai teigiami, išduoda Vyriausybės įgaliota institucija arba įgaliotoji pripažintoji organizacija. Keleivinio laivo saugumo liudijimas išduodamas ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui.

4. Draudžiama keleiviniu laivu arba keleiviniu įvažiuojamuoju laivu vežti daugiau keleivių, negu nurodyta keleivinio laivo saugos liudijime ar keleivinio įvažiuojamojo laivo saugos liudijime, išskyrus išimtis, numatytas 1974 m. Tarptautinėje konvencijoje dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje ar kituose saugios laivybos reikalavimuose.

12 straipsnis. Įgaliotosios pripažintosios organizacijos

1. Atlikti laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, patikrinimus ir apžiūras, susijusius su privalomų laivo dokumentų išdavimu, ir išduoti privalomus laivo dokumentus turi teisę tik Vyriausybės įgalios institucijos įgalios pripažintosios organizacijos.

2. Pripažintoji organizacija įgaliojama, jeigu atitinka visus šioje dalyje nustatytus reikalavimus:

1) turi Lietuvoje įregistruotą atstovybę, veikiančią pagal Lietuvos Respublikos įstatymus; jeigu tokios atstovybės nėra, ji turi būti įsteigta per 12 mėnesių nuo sutarties dėl laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, patikrinimo ir apžiūrų atlikimo ir privalomų laivo dokumentų išdavimo (toliau šiame straipsnyje – sutartis) tarp Vyriausybės įgalios institucijos ir pripažintosios organizacijos sudarymo dienos;

2) atitinka 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 725/2004 dėl laivų ir uostų įrenginių apsaugos stiprinimo su visais pakeitimais III priede nustatytus kriterijus ir 2006 m. Konvencijoje dėl darbo jūrų laivyboje nustatytus reikalavimus, jos veiklos organizavimas atitinka saugios laivybos reikalavimus.

3. Jeigu įgaliotoji pripažintoji organizacija siekia su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojantiems laivams išduoti elektroninius privalomus laivo dokumentus ir pratęsti jų galiojimą, ji papildomai turi įrodyti Vyriausybės įgaliotai institucijai, kad:

1) išduodami elektroniniai privalomi laivo dokumentai atitiks Tarptautinės jūrų organizacijos nustatytus turinio ir formos reikalavimus;

2) išduodami elektroniniai privalomi laivo dokumentai yra apsaugoti nuo redagavimo ar kitokio duomenų pakeitimo, išskyrus Vyriausybės įgalios institucijos ar įgaliosios pripažintosios organizacijos sankcionuotus pakeitimus, ir yra pasirašyti elektroniniu parašu arba patvirtinti elektroniniu spaudu;

3) išduodamiems elektroniniams privalomiems laivo dokumentams suteikiamas unikalus kontrolinis numeris (skaičių, raidžių ar simbolių seka), pagal kurį galima patikrinti privalomo laivo dokumento autentiškumą ir atskirti jį nuo kito tos pačios ar kitos pripažintosios organizacijos išduoto privalomo laivo dokumento;

4) išduodamų elektroninių privalomų laivo dokumentų išspausdintose kopijose yra matomi simboliai, leidžiantys nustatyti išdavimo šaltinį;

5) elektroninėje erdvėje užtikrinamas patikimas, saugus ir nenutrūkstamas elektroninio privalomo laivo dokumento autentiškumo ir galiojimo patvirtinimo mechanizmas naudojant unikalų kontrolinį numerį;

6) laivuose, kuriems išduodami elektroniniai privalomi laivo dokumentai, turi būti instrukcijos dėl elektroniniuose privalomuose laivo dokumentuose esančios informacijos, įskaitant šių dokumentų periodinius patvirtinimus, patikrinimo elektroninėje erdvėje.

4. Vyriausybės įgaliota institucija išnagrinėja pripažintosios organizacijos pateiktą prašymą suteikti įgaliojimus Lietuvos Respublikos vardu atlikti su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių laivų patikrinimus ir apžiūras, susijusius su privalomų laivo dokumentų išdavimu, ir išduoti privalomus laivo dokumentus (toliau – įgaliojimai) ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų įsitikinsi, kad ji atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, pateikia siūlymą sudaryti sutartį.

5. Sutartyje nustatomos įgaliojamos pripažintosios organizacijos teisės ir pareigos atliekant laivų patikrinimus ir apžiūras ir Lietuvos Respublikos vardu išduodant privalomus laivo dokumentus, taip pat įgaliojamos pripažintosios organizacijos ir Vyriausybės įgalios institucijos bendradarbiavimo, keitimosi informacija sąlygos ir tvarka bei esminės sutarties pažeidimo sąlygos.

Įgaliojama pripažintoji organizacija turi teisę pradėti vykdyti sutartyje nustatytas veiklas nuo šios sutarties pasirašymo dienos.

6. Įgaliotajai pripažintajai organizacijai suteiktų įgaliojimų galiojimas laikinai sustabdomas esant bent vienai iš šių sąlygų:

1) Vyriausybės įgaliota institucija, įvertinusi informaciją, gautą vykdant įgaliotosios pripažintosios organizacijos veiklos priežiūrą, nustato, kad ji netinkamai vykdo sutartį arba jos veikla neatitinka saugios laivybos reikalavimų;

2) kompetentinga Europos Sąjungos institucija reikalauja sustabdyti įgaliotosios pripažintosios organizacijos įgaliojimus;

3) nebelieka su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių laivų, kurių apžiūras ir patikrinimus bei privalomų laivo dokumentų išdavimą vykdė įgaliotoji pripažintoji organizacija.

7. Tais atvejais, kai šio straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytas (-i) pažeidimas (-ai) yra mažareikšmis (-iai), prieš laikinai sustabdant įgaliotajai pripažintajai organizacijai suteiktų įgaliojimų galiojimą, nustatomas ne ilgesnis kaip 5 dienų terminas pažeidimui (-ams) pašalinti. Šis terminas gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgesniam kaip 5 dienų laikotarpiui. Jeigu per nustatytą laikotarpį įgaliotoji pripažintoji organizacija pažeidimų nepašalina, įgaliotajai pripažintajai organizacijai suteiktų įgaliojimų galiojimas laikinai sustabdomas.

8. Laikinai sustabdžiusi įgaliotajai pripažintajai organizacijai suteiktų įgaliojimų galiojimą pagal šio straipsnio 6 dalies 1 punktą, Vyriausybės įgaliota institucija per vieną darbo dieną nuo šio straipsnio 6 dalies 1 punkte nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos apie laikiną įgaliojimų sustabdymą raštu informuoja įgaliotąją pripažintąją organizaciją ir nurodo jos veiklos trūkumus. Pašalinusi nurodytus trūkumus, įgaliotoji pripažintoji organizacija raštu apie tai praneša Vyriausybės įgaliotai institucijai, kuri per 10 darbo dienų nuo šios informacijos gavimo dienos patikrina gautą informaciją ir priima sprendimą panaikinti laikiną įgaliojimų galiojimo sustabdymą arba nepanaikinti laikino įgaliojimų galiojimo sustabdymo tuo atveju, jeigu trūkumai nebuvo pašalinti arba iš gautos informacijos nėra aišku, ar jie buvo pašalinti.

9. Laikinai sustabdžiusi įgaliotajai pripažintajai organizacijai suteiktų įgaliojimų galiojimą pagal šio straipsnio 6 dalies 2 arba 3 punktą, Vyriausybės įgaliota institucija per vieną darbo dieną nuo šio straipsnio 6 dalies 2 arba 3 punkte nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos apie laikiną įgaliojimų galiojimo sustabdymą raštu informuoja įgaliotąją pripažintąją organizaciją ir nurodo laikino įgaliojimų galiojimo sustabdymo pagrindą. Laikinas įgaliojimų galiojimo sustabdymas dėl šio straipsnio 6 dalies 2 punkte nurodytų aplinkybių panaikinamas gavus kompetentingos Europos Sąjungos institucijos pranešimą dėl sprendimo panaikinti laikiną pripažintajai organizacijai suteiktų įgaliojimų galiojimo sustabdymą. Laikinas įgaliojimų galiojimo sustabdymas dėl šio straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytų aplinkybių panaikinamas laivybos bendrovei informavus Vyriausybės

įgaliotą instituciją dėl to, kad pripažintoji organizacija, kuriai suteiktų įgaliojimų galiojimas laikinai buvo sustabdytas, vykdys su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančio (-ių) laivo (-ų) apžiūras, patikrinimus ir išduos privalomus laivo dokumentus.

10. Įgaliotajai pripažintajai organizacijai suteiktų įgaliojimų galiojimas panaikinamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas šiais atvejais:

1) Vyriausybės įgaliota institucija gauna kompetentingos Europos Sąjungos institucijos pranešimą apie tai, kad Europos Komisija pagal Reglamento (EB) Nr. 391/2009 7 straipsnio nuostatas priėmė sprendimą panaikinti pripažintosios organizacijos pripažinimą;

2) įgaliotoji pripažintoji organizacija padarė esminį sutarties pažeidimą.

13 straipsnis. Laivų plaukiojimo rajonų (ribų) nustatymas

Laivų plaukiojimo rajonus ir jų ribas nustato Vyriausybės įgaliota institucija arba įgaliotosios pripažintosios organizacijos, atsižvelgdamos į laivo dokumentuose nustatytas saugiam plaukiojimui leistinas sąlygas.

14 straipsnis. Laivų projektavimo, statybos ir įrengimo reikalavimai

Statomų naujų laivų, kurie bus įregistruoti Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre, projektavimo, statybos, įrengimo reikalavimus, vadovaudamosi saugios laivybos reikalavimais, nustato ir šių reikalavimų laikymosi priežiūrą vykdo pripažintosios organizacijos. Jos atlieka ir šių darbų priežiūrą.

IV SKYRIUS LAIVO ĮGULA

15 straipsnis. Reikalavimai laivo įgulai

1. Eiti atitinkamas pareigas laive gali tik jūrininkai, turintys galiojančius jūrininko kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus ir įrašyti į laivo įgulos sąrašą.

2. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotam laivui draudžiama išplaukti į jūrą, jeigu laivas neturi išduoto minimalios laivo įgulos sudėties liudijimo ar išimties dokumento arba laivo įgula neatitinka nustatytos minimalios laivo įgulos sudėties.

3. Nė vienas jūrininkas negali būti paskirtas į Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotą laivą jo įgulos nariu be laivo kapitono sutikimo.

4. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruoto laivo įgulos nariai gali dėvėti civilinio jūrų laivyno uniformą.

16 straipsnis. Teisės rengti jūrininkus suteikimas, atsisakymas suteikti šią teisę, teisės galiojimo panaikinimas, teisės galiojimo sustabdymas ir sustabdymo panaikinimas, reikalavimai mokymo įstaigoms

1. Siekiant užtikrinti tarptautinių jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo standartų, tai yra 1978 m. Tarptautinės konvencijos dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų su taikymo metu galiojančiais pakeitimais (toliau šiame skirsnyje – STCW konvencija) I/6 taisyklės, Jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo kodekso su taikymo metu galiojančiais pakeitimais (toliau – STCW kodeksas) ir 1995 m. Tarptautinės konvencijos dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų (toliau – STCW-F konvencija) įgyvendinimą, Lietuvos Respublikoje rengti jūrininkus gali tik ūkio subjektai, kurie yra įgiję teisę rengti jūrininkus šiame straipsnyje nustatyta tvarka (toliau – mokymo įstaiga).

2. Ūkio subjektas, siekiantis įgyti teisę Lietuvos Respublikoje rengti jūrininkus, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

1) turėti Lietuvos Respublikoje įregistruotą buveinę;

2) turėti su Vyriausybės įgaliota institucija suderintą mokymo programą (-as), parengtą (-as) atsižvelgiant į Tarptautinės jūrų organizacijos parengtos pavyzdinės mokymo programos (jeigu Tarptautinė jūrų organizacija yra tokią parengusi) struktūros dalį ir apimančią (-ias) STCW kodekso atitinkamuose poskyriuose pateiktose lentelėse ar STCW-F konvencijoje nurodytus kompetencijos normatyvus (toliau – mokymo programa);

3) turėti nuosavybės, nuomos, panaudos ar kitu teisėtu pagrindu valdomas teoriniam ir (ar) praktiniam mokymui reikalingas patalpas ir (arba) skaitmenines mokymo priemones nuotoliniam mokymui vykdyti ir pagal atitinkamą (-as) mokymo programą (-as) reikalingą įrangą (įskaitant treniruoklius);

4) mokymo programos turinį dėstantis mokytojas (toliau – mokytojas), praktinius užsiėmimus vedantis instruktorius (toliau – instruktorius) turi atitikti STCW kodekso A-I/6 poskyryje ir, atsižvelgiant į vykdomą mokymo programą, STCW kodekso poskyriuose pateiktose lentelėse ar STCW-F konvencijoje nurodytus kompetencijos normatyvus;

5) mokymo procese naudojami treniruokliai turi gebėti imituoti įrangą, atitinkančią visus jai taikomus Tarptautinės jūrų organizacijos priimtus eksploatacijos normatyvus, ir atitikti STCW kodekso A-I/12 poskyryje nurodytus reikalavimus;

6) turėti parengtą, įdiegtą ir naudojamą kokybės vadybos sistemą, sertifikuotą pagal Lietuvos standartą LST EN ISO 9001.

3. Ūkio subjektas, siekiantis įgyti teisę Lietuvos Respublikoje rengti jūrininkus, teikia Vyriausybės įgaliotai institucijai jos nustatytos formos prašymą ir pagal Vyriausybės įgalios

institucijos nustatytą sąrašą privalomus dokumentus, kuriais patvirtinama atitiktis šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams.

4. Sprendimas suteikti teisę Lietuvos Respublikoje rengti jūrininkus arba atsisakyti ją suteikti priimamas ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos, jeigu prašoma suteikti teisę rengti jūrininkus pagal vieną mokymo programą. Kiekvienos papildomos mokymo programos atveju prašymo nagrinėjimo terminas pratęsiamas 5 darbo dienomis. Prašymo nagrinėjimo metu nustatčius, kad jame nenurodyti privalomi duomenys ir (arba) pateikti ne visi privalomi dokumentai, apie tai informuojamas prašymą pateikęs ūkio subjektas ir suteikiamas 20 darbo dienų terminas nustatytiems trūkumams pašalinti. Tokiu atveju sprendimas suteikti teisę rengti jūrininkus arba atsisakyti ją suteikti priimamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo įrodymų apie trūkumų pašalinimą pateikimo.

5. Apie priimtą sprendimą prašymą pateikęs ūkio subjektas, siekiantis įgyti teisę Lietuvos Respublikoje rengti jūrininkus, informuojamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais ir mokymo įstaiga įrašoma Licencijų informacinėje sistemoje.

6. Teisė rengti jūrininkus suteikiama neribotam laikui. Ši teisė jokia forma negali būti perleista kitiems fiziniams asmenims ar ūkio subjektams.

7. Mokymo įstaiga, pageidaujanti rengti jūrininkus pagal papildomą mokymo programą, ją suderina su Vyriausybės įgaliota institucija. Mokymo įstaiga, nustojusi rengti jūrininkus pagal mokymo programą, apie tai per 10 darbo dienų praneša Vyriausybės įgaliotai institucijai.

8. Vyriausybės įgaliota institucija savo interneto svetainėje viešai skelbia mokymo įstaigos pavadinimą, kontaktinius duomenis (adresą, telefono numerį, bendrą elektroninio pašto adresą), mokymo programą (-as), sprendimo suteikti teisę rengti jūrininkus suteikimo numerį ir datą, teisės rengti jūrininkus galiojimo sustabdymo, teisės rengti jūrininkus galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės rengti jūrininkus galiojimo panaikinimo datą.

9. Mokymo įstaiga, vykdydama veiklą, privalo:

1) atitikti šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus;

2) rengti jūrininkus tik pagal mokymo programą (-as), pagal kurią (-as) yra įgijusi teisę rengti jūrininkus;

3) sudaryti sąlygas Vyriausybės įgaliotai institucijai atlikti veiklos patikrinimus;

4) pakeitusi ar pradėjusi naudoti papildomą treniruoklį, įdarbinusi kitą mokytoją ar instruktorių, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pasikeitimo apie tai pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai;

5) teikti Vyriausybės įgaliotai institucijai informaciją apie įvykdytą jūrininkų rengimo pagal mokymo programą egzaminą (egzaminuotų jūrininkų duomenis (vardą, pavardę, asmens kodą), mokymo programos pavadinimą, egzamino datą, egzamino protokolo numerį).

10. Nustačius šio straipsnio 9 dalies 1 ir (ar) 2 punktuose (-e) nurodytų veiklos sąlygų pažeidimą (-us), kol bus pašalintas (-i) šis (šie) pažeidimas (-ai), sustabdomas mokymo įstaigai suteiktos teisės rengti jūrininkus pagal mokymo programą (-as), su kuria (-iomis) susiję nustatyti pažeidimai, galiojimas. Nustačius, kad mokymo įstaiga neatitinka šio straipsnio 2 dalies 6 punkto reikalavimo, kol bus pašalintas šis pažeidimas, sustabdomas mokymo įstaigai suteiktos teisės rengti jūrininkus pagal visas mokymo programas galiojimas. Tais atvejais, kai šio straipsnio 9 dalies 1 ir (ar) 2 punktuose (-e) nurodytų veiklos sąlygų ar šio straipsnio 2 dalies 6 punkto reikalavimo pažeidimas (-ai) yra mažareikšmis (-iai), nustatomas ne ilgesnis kaip 5 dienų terminas pažeidimui (-ams) pašalinti. Šis terminas gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgesniam kaip 5 dienų laikotarpiui.

11. Teisės rengti jūrininkus galiojimas panaikinamas esant bent vienai iš šių sąlygų:

- 1) mokymo įstaigai pateikia prašymą panaikinti teisės rengti jūrininkus galiojimą;
- 2) mokymo įstaiga bankrutuoja (bankrutavo), likviduojama (likviduota) ar reorganizuojama (reorganizuota);
- 3) atsisakoma vienintelės mokymo programos;
- 4) paaiškėja, kad siekiant įgyti teisę Lietuvos Respublikoje rengti jūrininkus buvo pateikta melaginga informacija ir (ar) suklastoti dokumentai, susiję su ūkio subjekto atitiktimi nustatytiems reikalavimams;
- 5) per 12 mėnesių nuo teisės rengti jūrininkus galiojimo sustabdymo dienos nepašalinami pažeidimai, dėl kurių šios teisės galiojimas buvo sustabdytas;
- 6) paaiškėja, kad sustabdžius mokymo įstaigai suteiktos teisės rengti jūrininkus pagal atitinkamą mokymo programą galiojimą mokymo įstaiga toliau rengia jūrininkus;
- 7) per 12 mėnesių nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos pakartotinai pažeidžiama bet kuri iš šio straipsnio 9 dalies 1 ir (ar) 2 punktuose (-e) nurodytų veiklos sąlygų.

12. Mokymo įstaigai, kuriai teisės rengti jūrininkus galiojimas buvo panaikintas pagal bet kurį iš šio straipsnio 11 dalies 4–7 punktų, arba mokymo įstaigai, kuriai vadovauja asmuo, vadovavęs mokymo įstaigai, kuriai teisė rengti jūrininkus buvo panaikinta pagal bet kurį iš šio straipsnio 11 dalies 4–7 punktų, teisė rengti jūrininkus gali būti suteikta ne anksčiau negu praėjus 12 mėnesių nuo teisės rengti jūrininkus panaikinimo įsigaliojimo dienos.

14. Jūrininko kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai neišduodami asmenims, baigusiems jūrininkų mokymą mokymo įstaigoje, kuri neturi teisės rengti jūrininkų arba baigusiems mokymą pagal mokymo programą, pagal kurią yra uždrausta rengti jūrininkus.

17 straipsnis. Laivo įgulos narių sveikatos būklės tikrinimas

1. Asmenys, kurie nori įsidarbinti jūrininkais, privalo tikrintis sveikatą prieš įsidarbindami, o dirbdami – tikrintis periodiškai ir turėti galiojančią sveikatos pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad asmens sveikata atitinka jūrininkų sveikatai keliamus reikalavimus.

2. Jūrininkai, dirbantys su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančiuose laivuose, privalo turėti sveikatos pažymėjimą, išduotą pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus arba lygiaverčius kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės kompetentingos institucijos nustatytus reikalavimus.

3. Trečiųjų šalių jūrininkai, dirbantys su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančiuose laivuose, neatitinkantys šio straipsnio 2 dalies reikalavimų, privalo turėti valstybės, kuri yra STCW konvencijos ir 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje narė, kompetentingos institucijos išduotą sveikatos pažymėjimą.

18 straipsnis. Budėjimai laive

1. Kad būtų užtikrinta saugi laivyba laivo reiso metu, taip pat saugi laivo eksploatacija jam stovint prie krantinės ar nuleidus inkarą, laive organizuojami budėjimai.

2. Budėjimo tvarką laivuose nustato tarnybos Lietuvos Respublikos jūrų laivuose statutas.

19 straipsnis. Lietuvos Respublikos jūrininkų registras

1. Lietuvos Respublikos jūrininkų registre registruojami asmenys, kuriems įforminti ir (arba) išduoti jūrinio laipsnio diplomai, kvalifikacijos liudijimai, globalinės jūrų avarinio ryšio ir saugumo sistemos radijo ryšio operatoriaus diplomai, jų išdavimo patvirtinimai, užsienio valstybių kompetentingų institucijų išduotų liudijimų pripažinimo patvirtinimai, specialieji liudijimai, lengvatiniai leidimai ir jūrininko knygelės.

2. Lietuvos Respublikos jūrininkų registro valdytoja yra Susisiekimo ministerija, šio registro tvarkytoją skiria Vyriausybė.

3. Lietuvos Respublikos jūrininkų registro tvarkytojas registro duomenų gavėjams neatlygintinai teikia registro duomenis, registro informaciją, registrui pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas.

V SKYRIUS

UOSTO KAPITONO IR LOCMANŲ VEIKLA

20 straipsnis. Uosto kapitonas

1. Uosto kapitoną skiria ir atleidžia uostą valdančios įmonės vadovas.

2. Uosto kapitono veiklą reglamentuoja šis įstatymas, kiti jūrų uostų veiklą reglamentuojantys teisės aktai ir uosto kapitono nuostatai. Uosto kapitono nuostatus tvirtina uostą valdančios įmonės vadovas.

3. Uosto kapitono reikalavimu uoste esantys laivai, panaudodami turimas technines priemones, privalo suteikti pagalbą tame uoste nelaimės ištiktiems laivams ir žmonėms.

4. Uosto kapitono sprendimai jo kompetencijai priklausančiais klausimais yra privalomi ir turi būti vykdomi iš karto po jų gavimo. Uosto kapitono sprendimai ir veiksmai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

21 straipsnis. Uosto kapitono kompetencija laivybos srityje

1. Uostų veiklą, susijusią su saugiu laivų plaukiojimu ir taršos iš laivų prevencija, užtikrina uosto kapitonas. Uosto kapitonas per jam pavaldžias tarnybas:

- 1) organizuoja uosto akvatorijoje laivų eismą ir locmanų veiklą;
- 2) vykdo teršimo incidentų likvidavimo darbus uosto akvatorijoje;
- 3) tikrina uosto akvatorijos gylį, vykdo uosto navigacijos įrenginių ir uosto navigacijos ženklų priežiūrą;
- 4) tikrina laivų grimzlę;
- 5) tikrina uosto krantinių būklę;
- 6) teikia Vyriausybės įgaliotai institucijai dėl laivybos sąlygų uoste pasikeitusią navigacinę informaciją;
- 7) teikia laivams uosto navigacinę ir hidrometeorologinę informaciją;
- 8) leidžia laivams įplaukti į uostą ir išplaukti iš jo, registruoja laivų įplaukimą ir išplaukimą uostą valdančios įmonės vadovo nustatyta tvarka;
- 9) išduoda laivo kapitonui leidimą plaukti uoste be locmano;
- 10) susidarius ekstremaliosioms situacijoms uoste, perdislokuoja laivus;
- 11) kontroliuoja pavojingųjų krovinių pakrovimą, iškrovimą ir judėjimą uoste;
- 12) organizuoja laivų atliekų perdavimą atliekas tvarkančioms įmonėms.

2. Uosto kapitonas neleidžia laivui išplaukti iš uosto, jeigu:

- 1) yra gautas laivybos inspektoriaus sprendimas dėl draudimo laivui išplaukti iš uosto;
- 2) laivas pakrautas daugiau, negu leidžia laivo krovos žymės;
- 3) įvykus laivo (laivų) avarijai, nepateikta avarijai tirti reikalinga informacija;
- 4) pakrautas laivas kelia grėsmę saugiai laivybai ir (ar) jūros aplinkai;
- 5) yra gauta teismo nutartis dėl laivo arešto ar sulaikymo;
- 6) laivybos bendrovė nesumokėjo uosto rinkliavų ir baudų, laivas sužalojo ar sunaikino uosto infrastruktūrą ir (ar) suprastruktūrą, laivybos bendrovė nepadengė išlaidų, kurias uostą

valdanti įmonė patyrė organizuodama laivo ar krovinio gelbėjimo, taršos iš laivų prevencijos ar likvidavimo darbus, arba nepateikė prievolių įvykdymo užtikrinimo Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais būdais;

7) tai numatyta kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

3. Uosto kapitonas gali neleisti laivui įplaukti į uostą, jeigu:

1) laivas neatitinka saugios laivybos reikalavimų;

2) kompetentingos institucijos motyvuotu prašymu kreipiasi į uosto kapitoną dėl laivo neįleidimo į uostus nacionalinio saugumo tikslais.

4. Uosto kapitonas leidžia saugios laivybos reikalavimų neatitinkančiam laivui įplaukti į uostą tik tais atvejais, jeigu yra įmanoma užtikrinti saugų laivo plaukiojimą uoste ir taršos iš laivo prevenciją.

22 straipsnis. Laivo saugaus vilkimo uoste reikalavimai

1. Laivo saugaus vilkimo uoste reikalavimus nustato uostą valdanti įmonė.

2. Laivo saugaus vilkimo uoste reikalavimų laikymąsi uostuose prižiūri tų uostų kapitonai.

23 straipsnis. Locmanas

1. Locmanu gali būti asmuo, atitinkantis visus šiuos reikalavimus:

1) ne vyresnis kaip 68 metų;

2) mokantis valstybinę ir anglų kalbas;

3) atitinkantis jūrininkams keliamus sveikatos reikalavimus;

4) atitinkantis kvalifikacinius ir stažuočių reikalavimus;

5) išlaikęs kvalifikacijos įvertinimo egzaminą, kuris gali būti laikomas, jeigu asmuo atitinka šioje dalyje nurodytus reikalavimus.

2. Locmanų veiklą, laivų vedimo su locmanu tvarką, laivų vedimo nuotoliniu būdu tvarką reglamentuoja šis įstatymas ir uostų laivybos taisyklės. Locmanas gali vesti laivą nuotoliniu būdu, jeigu laivo kapitonas su tuo sutinka. Laivo nuotolinio vedimo sąlygas nustato uosto kapitonas.

3. Locmano liudijimas, kuriuo patvirtinama asmens kvalifikacija vesti laivą uoste, išduodamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo kvalifikacijos įvertinimo egzamino išlaikymo dienos ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui arba kol asmeniui sukaks 68 metai, jeigu šis terminas trumpesnis kaip 5 metai, nuo paskutinio išlaikyto kvalifikacijos įvertinimo egzamino dienos. Jeigu asmuo neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų ir (ar) neišlaiko kvalifikacijos įvertinimo egzamino, locmano liudijimas neišduodamas ir apie tai ne vėliau kaip kitą darbo dieną informuojamas asmuo, siekiantis gauti locmano liudijimą. Pasibaigus locmano liudijimo galiojimui, naujas locmano liudijimas išduodamas, jeigu asmuo atitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytus

reikalavimus ir išlaiko kvalifikacijos įvertinimo egzaminą. Jeigu pateikus visus locmano liudijimui gauti reikalingus dokumentus neatsakoma per šioje dalyje nustatytą terminą, atsakymo dėl locmano liudijimo išdavimo nepateikimas nelaikomas liudijimo išdavimu.

4. Locmano liudijimo galiojimas panaikinamas esant bet kuriai iš šių sąlygų:

1) asmuo, siekiantis gauti locmano liudijimą, pateikė dokumentus, kuriuose yra melagingos informacijos;

2) įvyko laivo avarija dėl locmano kaltės;

3) paaiškėja, kad locmanas neatitinka jūrininkams keliamų sveikatos reikalavimų;

4) locmanas miršta;

5) locmanas pateikia prašymą panaikinti locmano liudijimo galiojimą.

5. Locmano liudijimas panaikinamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo šio straipsnio 4 dalies 1–4 punktuose nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos. Apie locmano liudijimo galiojimo panaikinimą šio straipsnio 4 dalies 1–3 punktuose nurodytais atvejais locmanas informuojamas ne vėliau kaip per vieną darbo dieną.

6. Asmeniui, kuriam locmano liudijimo galiojimas panaikintas dėl šio straipsnio 4 dalies 1–3 punktuose nurodytų aplinkybių, locmano liudijimas gali būti išduotas ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo locmano liudijimo panaikinimo dienos.

24 straipsnis. Privalomo laivų vedimo su locmanu rajonai

1. Laivų tipus ir rajonus Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, išskyrus uosto akvatorijas, ir Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje, kuriuose plaukiojimas su locmanu yra privalomas, nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Uostų akvatorijose privalomą plaukiojimą su locmanu nustato šių uostų laivybos taisyklės.

25 straipsnis. Laivų plaukiojimas uostų akvatorijoje be locmano

1. Plaukioti uostų akvatorijose be locmano gali:

1) buriniai laivai, tai yra vėjo varomi, turintys burių įrangą laivai, sportiniai, pramoginiai ir kiti laivai, kurių ilgis yra iki 24 metrų;

2) Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre ir Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre įregistruoti žvejybos laivai, kurių bendroji talpa yra 300 ir mažiau;

3) vietinio plaukiojimo laivai, tai yra laivai, kurių bendroji talpa yra 500 ir mažiau ir kurie plaukioja tik uosto akvatorijoje, vidaus vandenyse, Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje;

4) uosto paslaugų laivai, tai yra laivai, teikiantys paslaugas uosto akvatorijoje, įskaitant, bet neapsiribojant, kuro tiekimo, laivų atliekų surinkimo, laivo vedimo, vilkimo, švartavimo ar kitas laivybos (navigacines) paslaugas;

5) uostą valdančios įmonės užsakymu dirbantys laivai, kurie gilina akvatorijos dugną, jeigu jų kapitonai yra uosto kapitono instruktuoti plaukti uosto akvatorijoje be locmano;

6) laivai iki 200 metrų ilgio, kurie yra remontuojami laivų remonto įmonių akvatorijose ir kuriuose locmano funkcijas atlieka laivų remonto įmonių kapitonai, turintys Vyriausybės įgaliotos institucijos išduotus locmano liudijimus;

7) linijiniai laivai, tai yra pagal grafiką nuolatinio maršrutu plaukiojantys laivai, kuriems uostą valdanti įmonė yra suteikusi linijinio laivo statusą ir kurių kapitonai šio straipsnio nustatyta tvarka yra gavę uosto kapitono leidimą plaukti uosto akvatorijoje be locmano, patvirtinantį laivo kapitono pasirengimą plaukti savarankiškai atitinkamo uosto akvatorija (toliau šiame straipsnyje – leidimas).

3. Laivo kapitonas, norintis gauti leidimą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) jo vadovaujamas linijinis laivas privalo būti įplaukęs (išplaukęs) į (iš) uostą (uosto) su locmanu pagal su uostą valdančia įmone suderintą tvarkaraštį ne mažiau kaip 6 kartus per paskutinius 3 mėnesius;

2) turėti laivo įguloje laivavedį, mokantį valstybinę kalbą;

3) būti išlaikęs egzaminą apie laivybos uosto akvatorijoje ypatumus.

4. Laivo kapitonas, siekdamas gauti leidimą, pateikia uosto kapitonui prašymą ir dokumentus, kuriais patvirtinama atitikti šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytiems reikalavimams (toliau – dokumentai).

5. Uosto kapitonas, gavęs laivo kapitono prašymą ir dokumentus, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ir dokumentų gavimo dienos informuoja laivo kapitoną apie dokumentų gavimą ir nustatęs, kad prašymas ir (ar) pateikti dokumentai neatitinka nustatytų reikalavimų, prašyme ir (ar) dokumentuose yra netikslių ar klaidingų duomenų ir (arba) pateikti ne visi šio straipsnio 4 dalyje nurodyti dokumentai, nustato ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti. Jeigu laivo kapitonas per uosto kapitono nustatytą terminą pašalina trūkumus, jis ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino trūkumams pašalinti pabaigos apie tai informuoja uosto kapitoną ir pateikia trūkstamus ir (ar) patikslintus dokumentus. Apie pateiktų patikslintų ir (ar) trūkstamų dokumentų gavimą laivo kapitonas informuojamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių dokumentų gavimo dienos. Jeigu laivo kapitonas per uosto kapitono nustatytą terminą nepašalina trūkumų, uosto kapitonas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino trūkumams pašalinti pabaigos priima sprendimą atsisakyti išduoti leidimą ir ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo atsisakyti išduoti leidimą priėmimo apie tai informuoja laivo kapitoną. Uosto

kapitonas, nustatęs, kad pateikti visi reikalingi dokumentai, taip pat kad prašymas ir pateikti dokumentai atitinka reikalavimus, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo prašymo ir visų dokumentų gavimo dienos egzaminuoja laivo kapitoną ir išduoda leidimą.

6. Leidimas išduodamas neterminuotam laikui ne vėliau kaip kitą darbo dieną po egzamino.

7. Laivo kapitonas, kuris turi leidimą, privalo:

1) įplaukti (išplaukti) į (iš) uostą (-o) pagal su uostą valdančia įmone suderintą tvarkaraštį ne mažiau kaip 6 kartus per 3 mėnesius, kurie pradedami skaičiuoti nuo leidimo išdavimo arba galiojimo sustabdymo panaikinimo dienos;

2) užtikrinti, kad įplaukimo (išplaukimo) į (iš) uostą (-o) metu laivo vairinėje būtų laivavedys, mokantis valstybinę kalbą.

8. Leidimo galiojimas sustabdomas iš karto, jeigu suėjus 3 mėnesių terminui nuo leidimo išdavimo dienos leidimą turintis laivo kapitonas neįplaukė (neišplaukė) į (iš) uostą (-o) mažiausiai 6 kartus.

9. Leidimo galiojimo sustabdymas panaikinamas ne vėliau kaip kitą dieną ir apie tai iš karto pranešama laivo kapitonui, jam atlikus 2 įplaukimus (išplaukimus) į (iš) uostą (-o) per 1 mėnesį nuo leidimo galiojimo sustabdymo dienos.

10. Leidimo galiojimas panaikinamas ne vėliau kaip kitą dieną ir apie tai per 2 darbo dienas nuo leidimo galiojimo panaikinimo pranešama laivo kapitonui (išskyrus šios dalies 7 punkte nurodytą atvejį) esant bent vienai iš šių sąlygų :

- 1) laivo kapitonas pateikia prašymą panaikinti leidimo galiojimą;
- 2) nustačius, kad dėl laivo kapitono kaltės įvyko laivo avarija;
- 3) laivo kapitonas neįvykdė bent vieno uosto kapitono tarnybų nurodymo, susijusio su saugia laivyba ir taršos iš laivų prevencija;
- 4) paaiškėja, kad leidimui gauti buvo pateikti melagingi duomenys;
- 5) laivo kapitonas plaukiojo uosto akvatorijoje be locmano, kai leidimo galiojimas buvo sustabdytas;
- 6) praėjus 1 mėnesiui po leidimo sustabdymo laivo kapitonas neatliko šio straipsnio 9 dalyje numatytų plaukimų;
- 7) laivo kapitonas miršta.

11. Laivo kapitonui, kurio leidimo galiojimas buvo panaikintas pagal bet kurį iš šio straipsnio 10 dalies 2–5 punktų, leidimas gali būti išduotas ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo leidimo galiojimo panaikinimo dienos šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Locmano ir vedamo laivo kapitono sąveika

1. Už laivo valdymą atsako vedamo laivo kapitonas. Jeigu laivo kapitonas palieka vairinę, jis privalo pranešti locmanui, kas, kai jo nėra vairinėje, bus atsakingas už laivo valdymą.

2. Locmanas privalo duoti vedamo laivo kapitonui patarimus, užtikrinančius saugų laivo vedimą, ir įsitikinti, kad vedamo laivo kapitonas teisingai suprato duotus patarimus.

3. Vesdamas laivą locmanas su laivų eismo tarnyba, vilkikų ir kitų laivų laivavedžiais, švartuotojais bendrauja anglų arba kita kalba. Tuo atveju, jeigu locmano pasirinkta bendravimo su laivų eismo tarnyba, vilkikų ir kitų laivų laivavedžiais, švartuotojais kalba yra nesuprantama vedamo laivo kapitonui, locmanas privalo paaiškinti, kas buvo pasakyta, kad vedamo laivo kapitonas galėtų sekti bet kuriuos tolesnius laivų eismo tarnybos, vilkikų ir kitų laivų laivavedžių, švartuotojų veiksmus.

4. Jeigu vedamo laivo kapitonas neatsižvelgia į locmano patarimus, locmanas vis tiek privalo (kiek tai įmanoma) teikti laivo kapitonui duomenis apie laivybos rajono ypatumus.

27 straipsnis. Draudimas locmanui palikti vedamą laivą arba nutraukti laivo vedimą

Pradėjęs vesti laivą, locmanas be vedamo laivo kapiono leidimo neturi teisės palikti laivo arba, kai laivas vedamas nuotoliniu būdu, nutraukti laivo vedimo:

1) išvedant laivą į jūrą – kol laivas nuplaukia iki tos vietos, nuo kurios toliau gali saugiai plaukti be locmano pagalbos;

2) įvedant laivą į uostą – kol laivas nuleidžia inkarą arba saugiai prišvartuojamas prie krantinės;

3) kol locmaną vedamame laive pakeičia arba, kai laivas vedamas nuotoliniu būdu, laivo vedimą perima kitas locmanas.

VI SKYRIUS LAIVŲ KONTROLĖ

28 straipsnis. Užsienio valstybių laivų kontrolė

1. Užsienio valstybių laivų kontrolės tikslas – nustatyti, ar į uostus įplaukiantys užsienio valstybių laivai atitinka saugios laivybos reikalavimus.

2. Jeigu patikrinus užsienio valstybės laivą nustatoma, kad jis neatitinka saugios laivybos reikalavimų ir dėl to laivui uždraudžiama išplaukti iš uosto ar yra sustabdoma laivo eksploatacija, pašalinus pažeidimus (trūkumus), atliekamas pakartotinis laivo patikrinimas. Už pakartotinius laivo patikrinimus laivybos bendrovė privalo sumokėti Vyriausybės nustatyto dydžio rinkliavą.

29 straipsnis. Laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, kontrolė

1. Laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, kontrolės tikslas – užtikrinti, kad laivuose būtų laikomasi jiems taikomų saugios laivybos reikalavimų.

2. Jeigu laivui, plaukiojančiam su Lietuvos valstybės vėliava, uždraudžiama išplaukti iš užsienio valstybės uosto dėl nustatytų saugios laivybos reikalavimų pažeidimų, Vyriausybės įgaliota institucija privalo išsiaiškinti tokio uždraudimo priežastis. Laivybos bendrovė privalo Vyriausybės įgaliotai institucijai teikti visą informaciją, reikalingą priežastims nustatyti.

3. Nustačiusi, kad laivui buvo uždrausta išplaukti dėl saugios laivybos reikalavimų pažeidimų, galėjusių kelti grėsmę laivo saugai, žmonių gyvybei ir jūrinei aplinkai, Vyriausybės įgaliota institucija privalo laivą išsamiai patikrinti.

30 straipsnis. Laivo išplaukimo iš uosto ar laivo eksploatavimo apribojimai dėl saugios laivybos reikalavimų pažeidimų

1. Laivybos inspektorius, nustatęs saugios laivybos reikalavimų pažeidimus, apie tai surašo Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos aktą.

2. Laivybos inspektorius, nustatęs saugios laivybos reikalavimų pažeidimus, akivaizdžiai keliančius pavojų laivo saugai, žmonių gyvybei ar jūrinei aplinkai, arba laivo kapitonui atsisakius pateikti laivą patikrinimui, priima sprendimą uždrausti laivui išplaukti iš uosto arba sustabdyti laivo eksploataciją (toliau kartu šiame straipsnyje – sprendimas). Priimdamas sprendimą laivybos inspektorius turi taikyti laivų kontrolę reglamentuojančiuose saugios laivybos reikalavimuose įtvirtintus kriterijus ir procedūras dėl uždraudimo laivui išplaukti arba eksploatacijos sustabdymo.

3. Sprendimas įforminamas pranešimu dėl laivo sulaikymo arba jo eksploatacijos sustabdymo, kuriame turi būti nurodytos priežastys ir pažeidimai (trūkumai), dėl kurių laivui draudžiama išplaukti arba sustabdoma jo eksploatacija, nurodytų pažeidimų (trūkumų) pašalinimo terminai ir sprendimo apskundimo tvarka. Apie sprendimą Vyriausybės įgaliota institucija praneša laivo kapitonui (laivybos bendrovei), uosto kapitonui, laivo vėliavos valstybės kompetentingai institucijai, Tarptautinei jūrų organizacijai ir laivų klasifikavimo bendrovei, kuri vykdo laivo techninę priežiūrą.

4. Laivybos inspektoriaus sprendimą uždrausti laivui išplaukti iš uosto vykdo uosto kapitonas.

5. Jeigu laivas uoste buvo sulaikytas arba jo eksploatacija sustabdyta nepagrįstai, patirti laivybos bendrovės nuostoliai atlyginami Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

31 straipsnis. Laivybos inspektoriai

1. Asmuo, siekiantis tapti laivybos inspektoriumi, privalo atitikti laivybos inspektoriams keliamus kvalifikacinius reikalavimus ir įgyti kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą.

2. Laivo kapitonas privalo įleisti į laivą ir jo patalpas laivybos inspektorių, taip pat pateikti jam reikiamus laivo dokumentus ir informaciją, patvirtinančius, kad laivas, jo mechanizmai ir įgula atitinka tam laivui taikomus saugios laivybos reikalavimus, o laivas eksploatuojamas taip, kad užtikrinama saugi laivyba ir taršos prevencija.

VII SKYRIUS

LAIVYBOS BENDROVĖS IR LAIVO KAPITONO TEISĖS IR PAREIGOS SAUGIOS LAIVYBOS UŽTIKRINIMO SRITYJE

32 straipsnis. Bendrieji laivo saugaus pakrovimo ir iškrovimo reikalavimai

1. Laivas pakraunamas, iškraunamas ir balastas panaudojamas pagal laivo kapitono patvirtintą išankstinį ir faktinį laivo pakrovimo ir krovinio išdėstymo planą (schemą).

2. Už saugų laivo pakrovimą, iškrovimą, krovinio tvirtinimą ir balasto panaudojimą atsako laivo kapitonas.

33 straipsnis. Laivybos bendrovės pareigos

1. Saugios laivybos reikalavimų vykdymą privalo užtikrinti laivybos bendrovė, kuri atsako už tai, kad:

1) laive dirbtų laivo kapitonas ir kiti vadovaujantieji laivo įgulos nariai, turintys tinkamą kvalifikaciją jūreivystės, laivavedybos, ryšių ir jūros technikos srityse, laivo įgula pagal jos narių kvalifikaciją ir skaičių būtų tinkama dirbti konkrečiame laive, atsižvelgiant į jo tipą, dydį, variklius ir įrangą;

2) laivo kapitonas ir laivo įgula būtų susipažinę su teisės normomis, reglamentuojančiomis žmonių gyvybės apsaugą jūroje, kaip išvengti laivų susidūrimo, jūros taršos, kaip palaikyti radijo ryšį, ir užtikrintų, kad šių teisės normų būtų laikomasi;

3) laive dirbantys jūrininkai gautų jiems suprantama kalba darbui reikalingą informaciją apie saugios laivybos reikalavimus;

4) laivybos bendrovėje ir laive būtų laikomasi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų.

2. Laivybos bendrovė negali daryti įtakos laivo kapitono sprendimams, susijusiems su saugia laivyba.

34 straipsnis. Laivo kapitono teisės ir pareigos saugios laivybos užtikrinimo srityje

1. Už saugios laivybos reikalavimų laikymąsi laivo plaukiojimo metu atsako laivo kapitonas. Jis privalo:

1) palaikyti tinkamą plaukiojimo laivo būklę;

2) iš karto pranešti laivybos bendrovei ir Vyriausybės įgaliotai institucijai apie laivui, jo įrenginiams ar mechanizmams padarytus pažeidimus, turinčius įtakos laivo saugumui;

3) iš karto pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai apie laivo sulaikymą užsienio valstybės uoste dėl saugios laivybos reikalavimų pažeidimo.

2. Jeigu laivo reiso metu laivo įgulos narys miršta ar dėl kitų aplinkybių negali eiti pareigų, laivo kapitonas turi teisę priimti sprendimą tęsti plaukimą su nesukomplektuota laivo įgula, jei jis yra įsitikinęs, kad esami laivo įgulos nariai užtikrins saugią laivybą. Su nesukomplektuota laivo įgula leidžiama plaukti tik iki artimiausio uosto ir jame privaloma sukomplektuoti laivo įgulą.

3. Laivo kapitonas, prieš priimdamas šio straipsnio 2 dalyje nurodytą sprendimą, privalo apie tai pranešti laivybos bendrovei ir Vyriausybės įgaliotai institucijai.

VIII SKYRIUS

PAVOJINGŲJŲ AR APLINKĄ TERŠIANČIŲ KROVINIŲ VEŽIMAS LAIVAIS

35 straipsnis. Pavojingųjų ar aplinką teršiančių krovinių vežimo tvarka

1. Išplaukiant iš pakrovimo uosto, esančio ne Europos Sąjungos teritorijoje, laivo, plaukiančio į uostą ir vežančio pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, kapitonas ar laivo agentas privalo pateikti Vyriausybės įgaliotai institucijai informaciją apie laive esančius pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius. Ši informacija Vyriausybės įgaliotai institucijai teikiama tiesiogiai arba per uostą valdančios įmonės informacinę sistemą.

2. Išplaukiant iš Europos Sąjungos teritorijoje esančio pakrovimo uosto, laivo, plaukiančio į uostą ir vežančio pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, kapitonas užtikrina, kad informacija apie laive esančius pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius būtų pateikiama išplaukimo uosto kompetentingoms institucijoms.

3. Laivo, išplaukiančio iš uosto ir vežančio pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, kapitonas ar laivo agentas iki išplaukimo privalo pateikti Vyriausybės įgaliotai institucijai informaciją apie laive esančius pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius. Ši informacija Vyriausybės įgaliotai institucijai teikiama tiesiogiai arba per uostą valdančios įmonės informacinę sistemą.

4. Vyriausybės įgaliota institucija, naudodama elektronines priemones, užtikrina pagal šio straipsnio 1 ir 3 dalių reikalavimus gautos informacijos pateikimą į *SafeSeaNet* sistemą.

5. Vadovaujantis saugios laivybos reikalavimais, laive, vežančiame pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, turi būti laivo vėliavos valstybės arba jos įgaliotos laivų klasifikavimo bendrovės išduotas liudijimas, kuriuo patvirtinama, kad laivas ir jo įranga yra pritaikyti vežti atitinkamos rūšies pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius. Draudžiama pradėti krauti į laivą pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, jeigu laivas neturi šio liudijimo.

6. Draudžiama laivui siūlyti vežti ar pradėti krauti į laivą pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, jeigu krovinio siuntėjas laivo kapitonui ar laivybos bendrovei neįteikė pavojingojo krovinio deklaracijos.

7. Įvykus laivo, vežančio pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, avarijai paieškos ir gelbėjimo rajone arba susidarius aplinkybėms, keliančioms pavojų jūros aplinkai ar Lietuvos Respublikos jūros rajono pakrantėms, laivo kapitonas apie tai iš karto privalo pranešti Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui.

IX SKYRIUS

ŪKIO SUBJEKTAI, VYKDANTYS SU SAUGIA LAIVYBA SUSIJUSIAS VEIKLAS

36 straipsnis. Su saugia laivyba susijusios veiklos ir bendrieji reikalavimai ūkio subjektams

Su saugia laivyba susijusios veiklos, kurios gali būti vykdomos tik įgijus teisę vykdyti tokią veiklą:

- 1) gelbėjimosi priemonių remontas, tikrinimas ir bandymas;
- 2) laivų priešgaisrinių priemonių remontas, tikrinimas ir bandymas;
- 3) navigacinių, radionavigacinių ir radijo ryšio prietaisų remontas, tikrinimas ir bandymas;
- 4) locmanų veikla;
- 5) jūrų krovinių, išskyrus pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, krova;
- 6) pavojingųjų ar aplinką teršiančių jūrų krovinių krova;
- 7) jūrininkų įdarbinimo tarpininkavimo arba jūrininkų įdarbinimo laivuose veikla.

37 straipsnis. Reikalavimai ūkio subjektams, siekiantiems įgyti ar jau įgijusiems teisę vykdyti su saugia laivyba susijusias veiklas

1. Ūkio subjektai, siekiantys įgyti ar jau įgiję teisę vykdyti gelbėjimosi priemonių remonto, tikrinimo ir bandymų veiklą, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

- 1) turėti Lietuvos Respublikoje įregistruotą buveinę;
- 2) turėti patalpas, priemones ir įrankius, skirtus atitinkamų gelbėjimosi priemonių techninei priežiūrai, remontui ir bandymams atlikti, atitinkančius tokioms patalpoms, priemonėms ir įrankiams taikomus gamintojo reikalavimus (standartus), jeigu tokie yra nustatyti, ir (ar) tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, ir (ar) Tarptautinės standartizacijos organizacijos (toliau – ISO) standartus;
- 3) turėti įmonėje įdarbintų specialistų, gamintojo darbuotojų ar ne trumpesnę kaip 2 metų darbo patirtį turinčių įmonės darbuotojų, apmokytų atlikti gelbėjimosi priemonių techninę priežiūrą

ir remontą pagal atitinkamą įrangos markę ir tipą, išmanančių atitinkamoms gelbėjimosi priemonėms taikomus gamintojo standartus ir (ar) tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, ir (ar) ISO standartus;

4) užtikrinti, kad vykdant veiklą būtų vadovaujama atitinkamų gelbėjimosi priemonių techninės priežiūros instrukcijomis ir gamintojo patvirtintais techniniais reikalavimais, kuriuos turi atitikti suremontuotos ir patikrintos atitinkamos gelbėjimosi priemonės;

5) turėti susitarimus su atitinkamų gelbėjimosi priemonių gamintojais ar jų įgaliotais atstovais dėl prieigos prie atitinkamų remontui, tikrinimui ir bandymams reikalingų resursų (atsarginių dalių, instrukcijų, darbuotojų mokymų);

6) turėti aprašytas visų gelbėjimosi priemonių remonto, tikrinimo ir bandymų, kuriuos atlieka įmonė, procedūras. Gelbėjimo valčių ir katerių, jų nuleidimo mechanizmų priežiūrą, detalius patikrinimus, bandymus ir remontą siekiančios vykdyti ar vykdančios įmonės turi turėti įdiegtą sertifikuotą kokybės vadybos sistemą, kurios veikla pagrįsta ISO nustatytais principais ir reikalavimais.

2. Ūkio subjektai, siekiantys įgyti ar jau įgiję teisę vykdyti laivų priešgaisrinių priemonių remonto, tikrinimo ir bandymų veiklą, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

1) turėti Lietuvos Respublikoje įregistruotą buveinę;

2) turėti patalpas, priemones ir įrankius, skirtus atitinkamų laivų priešgaisrinių priemonių techninei priežiūrai, remontui ir bandymams atlikti, atitinkančius tokioms patalpoms, priemonėms ir įrankiams taikomus gamintojo reikalavimus (standartus), jeigu tokie yra nustatyti, ir (ar) tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, ir (ar) ISO standartus;

3) turėti įmonėje įdarbintų specialistų, gamintojo darbuotojų ar ne trumpesnę kaip 2 metų darbo patirtį turinčių įmonės darbuotojų, apmokytų atlikti atitinkamų laivų priešgaisrinių priemonių techninę priežiūrą ir remontą, išmanančių atitinkamoms laivų priešgaisrinėms priemonėms taikomus gamintojo standartus ir (ar) tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, ir (ar) ISO standartus;

4) turėti atitinkamų laivų priešgaisrinių priemonių techninės priežiūros instrukcijas ir gamintojo patvirtintus techninius reikalavimus, kuriuos turi atitikti suremontuotos, patikrintos ir išbandytos laivų priešgaisrinės priemonės, ir vadovautis šiomis instrukcijomis ir reikalavimais;

5) turėti aprašytas laivų priešgaisrinių priemonių remonto, tikrinimo ir bandymų, kuriuos atlieka įmonė, procedūras;

6) atlikti tik tų laivų priešgaisrinių priemonių remontą, tikrinimą ir bandymus, kurių techninės priežiūros instrukcijas ir gamintojo patvirtintus techninius reikalavimus turi.

3. Ūkio subjektai, siekiantys įgyti ar jau įgiję teisę vykdyti navigacinių, radionavigacinių ir radijo ryšio prietaisų remonto, tikrinimo ir bandymų veiklą, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

- 1) turėti Lietuvos Respublikoje įregistruotą buveinę;
  - 2) turėti patalpas, priemones ir įrankius, skirtus atitinkamų navigacinių, radionavigacinių ir radijo ryšio prietaisų techninei priežiūrai, remontui ir bandymams atlikti, atitinkančius tokioms patalpoms, priemonėms ir įrankiams taikomus gamintojo reikalavimus (standartus), jeigu tokie yra nustatyti, ir (ar) tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, ir (ar) ISO standartus;
  - 3) turėti įmonėje įdarbintų specialistų, gamintojo darbuotojų ar ne trumpesnę kaip 2 metų darbo patirtį turinčių įmonės darbuotojų, apmokytų atlikti atitinkamų navigacinių, radionavigacinių ir radijo ryšio prietaisų techninę priežiūrą ir remontą, išmanančių atitinkamiems prietaisams taikomus gamintojo standartus ir (ar) tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, ir (ar) ISO standartus;
  - 4) turėti atitinkamų navigacinių, radionavigacinių ir radijo ryšio prietaisų techninės priežiūros instrukcijas ir gamintojo patvirtintus techninius reikalavimus, kuriuos turi atitikti suremontuoti ir patikrinti atitinkami prietaisai, ir vadovautis šiomis instrukcijomis ir reikalavimais;
  - 5) turėti aprašytas visų navigacinių, radionavigacinių ir radijo ryšio prietaisų remonto, tikrinimo ir bandymų, kuriuos atlieka įmonė, procedūras;
  - 6) atlikti tik tų navigacinių, radionavigacinių ir radijo ryšio prietaisų remontą, tikrinimą ir bandymus, kurių techninės priežiūros instrukcijas ir gamintojo patvirtintus techninius reikalavimus turi.
4. Ūkio subjektai, siekiantys vykdyti ar vykdantys locmanų veiklą, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:
- 1) turėti Lietuvos Respublikoje įregistruotą buveinę;
  - 2) turėti įmonėje įdarbintų asmenų, turinčių galiojantį locmano liudijimą;
  - 3) turėti įrengtas patalpas, aprūpintas ryšio priemonėmis ryšiui su uosto tarnybomis ir uosto naudotojais palaikyti;
  - 4) turėti įmonės valdymo schemą, kurioje nustatyti įmonės ryšiai su uosto laivų eismo tarnyba ir uosto naudotojais;
  - 5) turėti su uostą valdančia įmone sudarytą sutartį dėl uosto laivų eismo reguliavimo sistemų naudojimo.
5. Ūkio subjektai, siekiantys įgyti ar jau įgiję teisę vykdyti jūrų krovinių, išskyrus pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, krovos veiklą, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:
- 1) turėti Lietuvos Respublikoje įregistruotą buveinę;
  - 2) turėti uostą valdančios įmonės leidimą naudotis prie nuomojamo uosto žemės sklypo esančiais hidrotechniniais statiniais – krantinėmis, prieplaukomis, plūdriaisiais įrenginiais;

3) turėti atitinkamiems krovos darbams atlikti reikalingą gamintojo sertifikuotą (jeigu gamintojas privalo išduoti sertifikatą) įrangą, kuri būtų techniškai tvarkinga, naudojama ir prižiūrima laikantis gamintojo nurodytų reikalavimų;

4) turėti įmonėje įdarbintų specialistų, apmokytų atlikti jūrų krovinių krovos darbus pagal įmonės parengtus reikalavimus, ir mokymų, įskaitant mokymus pagal krovos įrangos gamintojo instrukcijas, vykdymo planą;

5) turėti nustatytus jūrų krovinių krovos darbų reikalavimus ir šiuos darbus atliekančių darbuotojų mokymų vykdymo planus;

6) turėti bendrosios civilinės atsakomybės draudimą;

7) būti sertifikuoti pagal ISO 9001 kokybės vadybos sistemos standartą;

8) užtikrinti, kad terminalai, kuriuose vykdomi biriųjų krovinių, išskyrus grūdus, pakrovimo į sausakrūvius laivus ir iškrovimo iš jų darbai, atitiktų susisiekimo ministro tvirtinamose saugaus sausakrūvio laivo pakrovimo ir iškrovimo taisyklėse nustatytus reikalavimus;

9) užtikrinti, kad jūrų krovinių krovos darbus atliktų šios dalies 4 punkte nurodyti specialistai.

6. Ūkio subjektai, siekiantys įgyti ar jau įgiję teisę vykdyti pavojingųjų ar aplinką teršiančių jūrų krovinių krovos veiklą, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

1) atitikti reikalavimus, nustatytus šio straipsnio 5 dalyje;

2) visi krovos darbus atliksiantys darbuotojai turi būti supažindinti su pavojingojo ar aplinką teršiančio jūrų krovinių savybėmis ir specifiką, nurodytomis šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 8 punkte išvardytuose teisės aktuose, ir mokėti dirbti su tokiu kroviniu;

3) turėti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą rašytinės formos sutartį dėl atliekų naudojimo ir (ar) šalinimo su atliekų tvarkytoju, turinčiu teisę tvarkyti atliekas, arba, jeigu ūkio subjektas atliekas tvarko pats, būti įregistruotam Atliekų tvarkytojų valstybės registre ir turėti teisę tvarkyti atliekas, susidarančias kraunant pavojinguosius ar aplinką teršiančius jūrų krovinius.

7. Ūkio subjektai, siekiantys įgyti ar jau įgiję teisę vykdyti jūrininkų įdarbinimo tarpininkavimo arba jūrininkų įdarbinimo laivuose veiklą, turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

1) turėti Lietuvos Respublikoje įregistruotą buveinę;

2) turėti bendradarbiavimo su laivybos bendrove sutartį dėl jūrininkų įdarbinimo ar kitą dokumentą, patvirtinantį ketinimą sudaryti tokią sutartį; bendradarbiavimo su laivybos bendrove sutartyje turi būti nustatytos garantijos, kurios užtikrintų galimybę kompensuoti jūrininkams materialinius nuostolius įmonei neįvykdžius įdarbinimo, darbo apmokėjimo, jūrininko sugrąžinimo į nuolatinę gyvenamąją vietą įsipareigojimų, jeigu laivybos bendrovė paliko jūrininką užsienio valstybės uoste;

3) užtikrinti, kad vykdant veiklą būtų kaupiami ir tvarkomi duomenys apie įmonės įdarbintus jūrininkus, ir, valstybės institucijoms pareikalavus, teikti joms šiuos duomenis;

4) turėti įmonėje įdarbintą (-ų) asmenį (-ų), išmanantį (-ių) saugios laivybos reikalavimus, susijusius su jūrininkų rengimu, atestavimu, budėjimu laive ir jūrininkų darbo ir gyvenimo laive sąlygomis, ir (arba) turintį (-ių) ne trumpesnę kaip vienu metų darbo patirtį įmonėje einant su jūrininkų įdarbinimu susijusias pareigas ar pareigas laivybos bendrovės personalo tarnyboje;

5) užtikrinti 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje A1.4 standarto 5 dalies nuostatų įgyvendinimą.

38 straipsnis. Teisės vykdyti su saugia laivyba susijusias veiklas suteikimas, suteiktos teisės galiojimo sustabdymas, suteiktos teisės galiojimo sustabdymo ar suteiktos teisės galiojimo panaikinimas

1. Ūkio subjektas, siekiantis įgyti teisę vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą, pateikia Vyriausybės įgaliotai institucijai jos nustatytos formos pranešimą apie pradedamą vykdyti veiklą (toliau šiame straipsnyje – pranešimas) ir pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą sąrašą privalomus dokumentus ir informaciją, kuriais patvirtinama atitiktis šio įstatymo 37 straipsnyje nustatytiems reikalavimams (toliau šiame straipsnyje – privalomi dokumentai). Pranešimas apie pradedamą vykdyti veiklą nepriimamas, jeigu nepateikiami visi privalomi dokumentai.

2. Ūkio subjektas įgyja teisę vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą kitą dieną nuo pranešimo ir privalomų dokumentų pateikimo dienos arba tą dieną, kurią nurodo pranešime.

3. Per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo ir privalomų dokumentų gavimo dienos Vyriausybės įgaliota institucija įvertina ūkio subjekto atitiktį šio įstatymo 37 straipsnyje nustatytiems reikalavimams. Nustačiusi, kad pranešime ir (ar) privalomuose dokumentuose:

1) pateikta neišsami (ne visa) informacija, yra klaidingų ir (ar) netikslių duomenų, bet trūkumai nėra tokie, dėl kurių pripažįstama, kad ūkio subjektas neatitinka šio įstatymo 37 straipsnyje nustatytų reikalavimų, apie nustatytus trūkumus Vyriausybės įgaliota institucija informuoja ūkio subjektą, nustato 30 kalendorinių dienų terminą trūkumams pašalinti ir informuoja, kad nepašalinus trūkumų įgytos teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą galiojimas bus sustabdytas; jeigu ūkio subjektas per nustatytą terminą neinformuoja apie trūkumų pašalinimą, ūkio subjekto įgytos teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą galiojimas sustabdomas be įspėjimo iki trūkumų pašalinimo ir apie tai ūkio subjektui pranešama ne vėliau kaip kitą darbo dieną;

2) pateikti žinomai melagingi duomenys ir (ar) privalomuose dokumentuose pateikti duomenys ir (ar) patys privalomi dokumentai yra tokie, dėl kurių pripažįstama, kad ūkio subjektas

neatitinka šio įstatymo 37 straipsnyje nustatytų reikalavimų, Vyriausybės įgaliota institucija vadovaujasi šio straipsnio 5 dalimi.

4. Ūkio subjektas:

- 1) turi nuolat atitikti šio įstatymo 37 straipsnyje nustatytus reikalavimus;
- 2) negali perleisti įgytos teisės arba įgalioti kitų ūkio subjektų vykdyti veiklą (-as) ūkio subjekto vardu;
- 3) privalo sudaryti sąlygas atlikti veiklos patikrinimus;
- 4) ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo ūkio subjekto pavadinimo, teisinės formos ar veiklos vykdymo adreso ir kitų kontaktinių duomenų pasikeitimo turi apie tai pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai;
- 5) gali įgyti teisę vykdyti vieną ar kelias veiklas, taip pat tam tikrą (-as) veiklos dalį (-is);
- 6) kuriam suteikta teisė vykdyti pavojingųjų ar aplinką teršiančių jūrų krovinių krovą, gali vykdyti ir jūrų krovinių, išskyrus pavojinguosius ar aplinką teršiančius krovinius, krovą be atskiro tokios teisės suteikimo.

5. Paašškėjus bet kuriam iš šio straipsnio 4 dalies 1–3 punktuose nurodytų reikalavimų pažeidimų, teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą galiojimas sustabdomas be įspėjimo iki pažeidimo pašalinimo, apie tai ūkio subjektui pranešama ne vėliau kaip kitą darbo dieną.

6. Teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą galiojimas panaikinamas esant bent vienai iš šių sąlygų:

- 1) ūkio subjektas pateikia prašymą;
- 2) per 12 mėnesių nuo pažeidimo paašškėjimo dienos ūkio subjektas pakartotinai pažeidžia bet kurią iš šio straipsnio 4 dalies 1–3 punktuose nurodytų veiklos sąlygų;
- 3) per 12 mėnesių nuo teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą sustabdymo dienos ūkio subjektas nepašalina veiklos sąlygų pažeidimų, dėl kurių ši teisė sustabdyta;
- 4) ūkio subjektas vykdo su saugia laivyba susijusią veiklą, kai tokia teisė jam yra sustabdyta;
- 5) ūkio subjektas bankrutavo, likviduotas ar reorganizuotas.

7. Ūkio subjektui, kuriam teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą galiojimas buvo panaikintas pagal šio straipsnio 6 dalies 2–4 punktus, arba ūkio subjektui, kuriam vadovauja asmuo, vadovavęs ūkio subjektui, kuriam teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą galiojimas buvo panaikintas pagal šio straipsnio 6 dalies 2–4 punktus, teisė vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą gali būti suteikta ne anksčiau negu praėjus 12 mėnesių nuo teisės vykdyti su saugia laivyba susijusią veiklą galiojimo panaikinimo įsigaliojimo dienos.

39 straipsnis. Reikalavimai ūkio subjektams, vykdančioms povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje

1. Ūkio subjektas, vykdančias povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje, turi turėti:

1) ūkio subjekto vadovo patvirtintas narų darbų saugos taisyklės, kuriose turi būti nustatyta narų darbų planavimo, vykdymo ir vadovavimo jiems tvarka, įrangos techninės priežiūros kontrolės, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų užtikrinimo, darbuotojų instruktavimo, mokymo ir žinių tikrinimo tvarka, veiksmų nenumatytomis, avarinėmis situacijomis ir pagalbos suteikimo tvarka;

2) narų komandą (komandas) arba narų stotį (stotis), aprūpintas reikalinga įranga narų darbams saugiai atlikti; nariai povandeninių techninių darbų kvalifikaciją turi būti įgiję bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje.

2. Povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje draudžiama atlikti narams mėgėjams.

3. Ūkio subjektui vykdyti povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje uždraudžiama, jeigu ūkio subjektas neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Apie priimtą sprendimą uždrausti vykdyti povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje, taip pat tokio sprendimo panaikinimą ūkio subjektas informuojamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo sprendimo priėmimo Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

4. Sprendimas panaikinti ūkio subjektui draudimą vykdyti povandeninius techninius darbus uostuose ir jūroje priimamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dokumentų, kuriais ūkio subjektas įrodo, kad atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus, pateikimo.

X SKYRIUS

BENDROJO NAUDOJIMO VANDENS KELIAI, NAVIGACIJOS ĮRENGINIAI

40 straipsnis. Saugios laivybos bendrojo naudojimo vandens keliuose užtikrinimas

1. Bendrojo naudojimo vandens keliai ženklinami ir žymimi jūrlapiuose tik atlikus šių kelių hidrografinius ir kitus tyrimus.

2. Navigacinio ženklinimo darbus bendrojo naudojimo vandens keliuose (išskyrus uostų akvatorijas) atlieka Vyriausybės įgaliota institucija, o uostų akvatorijose – uostus valdančios įmonės. Ženklėjimas bendrojo naudojimo vandens keliuose vykdomas pagal Tarptautinės jūrinių navigacinių ženklų ir švyturių administracijų asociacijos nustatytus A rajonui taikomus jūrinio ženklėjimo reikalavimus.

3. Vyriausybės įgaliota institucija savo interneto svetainėje viešai skelbia apie kiekvieną žinomą pavojų laivybai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir uostų akvatorijose.

4. Statybos darbai, trukdantys bendrojo naudojimo vandens keliuose užtikrinti saugią laivybą, draudžiami.

41 straipsnis. Apribojimai navigacijos įrenginių veikimo sektoriuje

1. Įvairiems navigacijos įrenginiams nustatomi veikimo sektoriai, kuriuose šie įrenginiai turi būti gerai matomi iš laivų.

2. Navigacijos įrenginių veikimo sektoriuje draudžiama vykdyti statybos, mechanizuotus žemės kasybos ir žemės ūkio darbus, sodinti medžius, įrengti didelio galingumo elektros arba kitokius šviesos šaltinius, kurie gali apriboti navigacinių ženklų matomumą, nesuderinus su uostą valdančia įmone arba Vyriausybės įgaliota institucija.

XI SKYRIUS

ŽMONIŲ PAIEŠKA IR GELBĖJIMAS, SAUGOS TYRIMAS, PASKENDUSIŲ AR PLŪDURIUOJANČIŲ OBJEKTŲ IŠKĖLIMAS

42 straipsnis. Žmonių paieška ir gelbėjimas

1. Žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone organizuoja, koordinuoja ir jiems vadovauja Lietuvos kariuomenė. Šiuos darbus Lietuvos kariuomenė organizuoja, koordinuoja ir jiems vadovauja per Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrą.

2. Žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone, išskyrus uostų akvatorijas ir Kuršių marias, vykdo Lietuvos kariuomenė, Kuršių mariose – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įgaliotos institucijos, uostų akvatorijose – šių uostų administracijos.

3. Žmonių paieškos ir gelbėjimo darbams vykdyti Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centro vadovo prašymu šiuos darbus vykdančiai institucijai į pagalbą gali būti pasitelkiamos Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Vyriausybės įgaliotos institucijos, uostų administracijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų pajėgos ir priemonės, priskirtos šiems darbams vykdyti pagal su šioje dalyje nurodytomis institucijomis suderintą kariuomenės vado tvirtinamą žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų paieškos ir gelbėjimo rajone planą (toliau – Planas). Jeigu žmonių paieškos ir gelbėjimo darbams vykdyti pagal Planą priskirtų pajėgų ir priemonių neužtenka, pasitelkiamos papildomos, tai yra pagal Planą nepriskirtos, šioje dalyje nurodytų institucijų pajėgos ir priemonės.

4. Žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai organizuojami, koordinuojami, jiems vadovaujama ir jie vykdomi vadovaujantis 1979 m. Tarptautine jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencija, Planu ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais žmonių paiešką ir gelbėjimą.

43 straipsnis. Pareiga suteikti pagalbą

1. Kiekvieno pavojuje esančio laivo kapitonas privalo visais įmanomais būdais siekti išgelbėti laive esančius žmones ir laivą.

2. Kiekvieno laivo kapitonas, nesukeldamas rimtos grėsmės savo laivui ir jame esantiems žmonėms, privalo:

- 1) suteikti pagalbą bet kuriam asmeniui jūroje, jeigu iškyla pavojus jo gyvybei;
- 2) plaukti didžiausiu galimu greičiu gelbėti nelaimėje atsidūrusių žmonių, jeigu buvo pranešta, kad jiems reikalinga pagalba, ir jeigu ji gali būti suteikta.

44 straipsnis. Susidūrusių laivų kapitonų pareigos

1. Kiekvieno susidūrusio laivo kapitonas, nesukeldamas rimtos grėsmės savo laivui ir jame esantiems žmonėms, privalo suteikti pagalbą pavojuje atsidūrusiems žmonėms.

2. Susidūrus laivams, kiekvieno susidūrusio laivo kapitonas, jeigu tai įmanoma, privalo pranešti vienas kitam laivų pavadinimus, laivų įregistravimo uostus, nurodyti artimiausią uostą, į kurį jo laivas įplauks, ir suderinti tolesnius tarpusavio veiksmus.

45 straipsnis. Laivų įplaukimo į tam tikrą Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zoną apribojimas

1. Jeigu yra tikimybė, kad dėl konkrečioje Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zonoje esančio pavojuje arba sužaloto laivo, jo liekanų, kitų konstrukcijų ar statinių tiesiogiai arba netiesiogiai naftos produktais ar pavojingosiomis ir kenksmingomis medžiagomis gali būti užteršta Lietuvos Respublikos teritorinė jūra ar pakrantė, padaryta žala asmenims arba jų turtui, o apribojus laivų įplaukimą į tą zoną tokių pasekmių būtų išvengta arba jos būtų sumažintos, Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę laikinai, kol tokios pasekmės sumažinamos arba jų išvengta, apriboti laivų įplaukimą į tą Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zoną. Apie šį sprendimą Vyriausybės įgaliota institucija iš karto praneša viešai savo interneto svetainėje.

2. Pranešus, kad yra nustatyta šio straipsnio 1 dalyje nurodyta zona, į ją negali įplaukti ir joje negali būti joks laivas, išskyrus laivus, nurodytus Vyriausybės įgaliotos institucijos sprendime dėl laivų įplaukimo į Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zoną laikino apribojimo.

46 straipsnis. Laivų avarijų ir incidentų saugos tyrimo tikslai ir tvarka

1. Saugos tyrimo tikslas – nustatyti laivo avarijos ar incidento aplinkybes, priežastis ir padarinius, pateikti išvadas dėl prevencinių veiksmų taikymo, kad ateityje būtų išvengta laivų avarijų ar incidentų. Saugos tyrimais nesiekama nustatyti kieno nors atsakomybės ar kaltės, tokių tyrimų nestabdo ikiteisminiai arba kiti lygiagretūs tyrimai, kuriais siekiama nustatyti atsakomybę arba kaltę. Saugos tyrimai yra nepriklausomi nuo ikiteisminių arba kitų lygiagrečių tyrimų.

2. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai taikomi laivų avarijoms ir incidentams:

- 1) kurie yra susiję su laivais, plaukiojančiais su Lietuvos valstybės vėliava;
- 2) kurie yra įvykę Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje arba jūros vidaus vandenyse, kaip tai apibrėžta 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (uostų akvatorijos priskiriamos jūros vidaus vandenims);
- 3) dėl kurių sukeltų pasekmių atsirado didelė žala aplinkai, priklausančiai Lietuvos Respublikos jurisdikcijai, arba buvo kilęs realus pavojus tokiai žalai atsirasti;
- 4) dėl kurių sukeltų pasekmių atsirado didelė žala Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančiai jūros ar kranto infrastruktūrai arba buvo kilęs realus pavojus tokiai žalai atsirasti;
- 5) kurių metu ar dėl jų sukeltų pasekmių žuvo arba buvo sunkiai sužaloti Lietuvos Respublikos piliečiai;
- 6) kurių saugos tyrimą atliekanti kitos valstybės kompetentinga institucija pareiškia, kad Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos disponuoja tos avarijos ar incidento saugos tyrimui reikšminga informacija.

3. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai netaikomi laivų avarijoms ir incidentams, kurie yra susiję tik su:

- 1) karo ir su karinių jūrų pajėgų vėliava plaukiojančiais laivais ir kitais Lietuvos Respublikai priklausančiais ar jos tik nekomerciniais tikslais naudojamais laivais;
- 2) vidaus vandenimis plaukiojančiais vidaus vandenų laivais;
- 3) nemechaniniu būdu varomais laivais, tradiciniais laivais, pramoginiiais, mažaisiais laivais, kuriais nevykdoma prekyba, nebent juose būtų įgula ir daugiau kaip 12 keleivių, plukdomų komerciniais tikslais;

4) trumpesniais kaip 15 metrų žvejybos laivais;

5) pritvirtintomis jūrų gręžimo platformomis.

4. Laivų avarijas ir incidentus tiria teisingumo ministro paskirtas (-i) laivų avarijų ir incidentų tyrimų vadovas (-ai) (toliau – tyrimų vadovas).

5. Įvykus labai sunkiai laivo avarijai, tyrimų vadovas privalo atlikti jos tyrimą, esant bent vienai iš šių sąlygų:

- 1) laivas plaukioja su Lietuvos valstybės vėliava, nepriklausomai nuo avarijos vietos;

2) laivo avarija įvyksta Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ar jūros vidaus vandenyse, kaip tai apibrėžta 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje, nepriklausomai nuo avariją patyrusio laivo ar laivų vėliavos;

3) Lietuvos Respublika yra iš esmės suinteresuota, nepriklausomai nuo avarijos vietos ir nuo avariją patyrusio laivo ar laivų vėliavos.

6. Įvykus sunkiai laivo avarijai, tyrimų vadovas privalo atlikti preliminarų vertinimą, kurio metu įvertina situaciją ir priima sprendimą dėl sunkios laivo avarijos tyrimo atlikimo. Priėmęs sprendimą neatlikti sunkios laivo avarijos tyrimo, tyrimų vadovas apie tai informuoja Europos Komisiją. Įvykus nesunkiai laivo avarijai ar incidentui, tyrimų vadovas sprendžia, ar tikslinga atlikti tyrimą.

7. Priimdamas šio straipsnio 6 dalyje nurodytus sprendimus, tyrimų vadovas atsižvelgia į laivo avarijos ar incidento sunkumą, su avarija ar incidentu susijusio laivo tipą ir (arba) krovinio rūšį, taip pat į galimybes išvengti panašių avarijų ar incidentų ateityje, atsižvelgiant į tyrimo rezultatus. Nusprendus tirti laivo avariją ar incidentą, jų tyrimas turi būti pradėtas iš karto, kai tik tai įmanoma, tačiau ne vėliau kaip po 2 mėnesių nuo dienos, kai įvyko laivo avarija ar incidentas.

8. Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje įvykusių laivų avarijų ar incidentų, kuriuose dalyvavo kitose valstybėse įregistruoti laivai, ar kitų valstybių jurisdikcijoje esančiuose vandenyse įvykusių laivų avarijų ar incidentų, kuriuose dalyvavo Lietuvos Respublikoje įregistruoti laivai, tyrimuose šalių atstovai dalyvauja tarptautinėse sutartyse ir susitarimuose nustatyta tvarka.

9. Tyrimų vadovas savo organizacine, teisine ir sprendimų priėmimo forma turi būti nepriklausomas nuo bet kokių kontrolės funkcijas jūrų transporte atliekančių institucijų ir įstaigų, uostus valdančių įmonių, jūrų krovinių krovos įmonių, laivybos bendrovių, kitų jūrų transporto sektoriuje veiklą vykdančių įmonių ir organizacijų, institucijų ir asmenų ir apskritai nuo bet kurios kitos šalies ar subjekto, kurių interesai gali nesutapti su tyrimų vadovo uždaviniais.

10. Tyrimų vadovas turi turėti profesinių žinių ir praktinės patirties, susijusių su laivų avarijų ir incidentų tyrimu.

11. Tyrimų vadovas turi šias teises:

1) laisvai patekti į laivo avarijos ar incidento vietą, į visas su laivo avarija ar incidentu susijusias teritorijas ir į visus laivus, jų nuolaužas arba konstrukcijas, taip pat apžiūrėti krovinį, įrangą arba jų liekanas;

2) imtis reikiamų priemonių, kad įrodymai būtų iš karto surinkti ir būtų atlikta nuolaužų, liekanų arba kitų sudedamųjų dalių ar medžiagų paieška ir surinkimas, siekiant juos apžiūrėti arba ištirti;

3) reikalauti, kad būtų apžiūrėti arba ištirti šios dalies 2 punkte nurodyti daiktai, ir laisvai susipažinti su tokios apžiūros arba tyrimo rezultatais;

4) laisvai susipažinti su visa su laivo avarija ar incidentu susijusia informacija ir užregistruotais duomenimis, tarp jų reiso duomenų registravimo sistemos duomenimis apie laivą, reisą, krovinį, įgulą ar visus kitus asmenis, objektus, sąlygas ar aplinkybes, juos kopijuoti ir jais naudotis;

5) laisvai susipažinti su aukų kūnų apžiūros rezultatais arba iš aukų kūnų paimtų mėginių tyrimų rezultatais;

6) reikalauti žmonių, dalyvavusių valdant laivą, arba visų kitų su laivo avarija ar incidentu susijusių asmenų apžiūros rezultatų ar iš tokių asmenų paimtų mėginių tyrimų rezultatų ir laisvai susipažinti su jais;

7) apklausti liudytojus nedalyvaujant asmeniui, susijusiam su laivo avarija ar incidentu, jeigu galima daryti prielaidą, kad to asmens interesai kertasi su laivo avarijos tyrimu;

8) gauti laivo vėliavos valstybės, laivybos bendrovės, laivo techninę priežiūrą vykdančių subjektų arba visų kitų susijusių šalių, jeigu jos arba jų atstovai yra įsisteigę valstybėje narėje, turimus tyrimo dokumentus ir susijusią informaciją;

9) prašyti atitinkamų valstybių su laivų avarių ar incidentų tyrimu susijusių valdžios institucijų, tarp jų laivybos inspektorių, pakrančių apsaugos tarnybos pareigūnų, laivų eismo tarnybos operatorių, paieškos ir gelbėjimo komandų, laivavedžių arba kito uoste ar jūroje dirbančio personalo, pagalbos;

10) rinkti ir analizuoti su saugia laivyba susijusius duomenis, ypač prevenciniais tikslais;

11) rengti ir teikti saugos rekomendacijas organizacijoms ar asmenims, kurie yra labiausiai tinkami imtis taisomųjų priemonių;

12) reikalauti iš organizacijų ar asmenų, kuriems skirtos saugos rekomendacijos, pateikti informaciją apie tai, kaip įgyvendinamos saugos rekomendacijos, arba apie priimtą sprendimą neįgyvendinti saugos rekomendacijų.

12. Visi laivo avarijos ar incidento tyrimo metu paimti ar gauti liudytojų parodymai, kiti pareiškimai, pasakojimai ir užrašai, dokumentai, atskleidžiantys asmenų, davusių parodymus tyrimo metu, tapatybę, taip pat informacija apie laivo avarijos ar incidento metu nukentėjusius asmenis, kuri yra neskelbtina arba asmeninio pobūdžio, įskaitant informaciją apie jų sveikatą, turi būti naudojami tik šio straipsnio 1 dalyje nurodytam tikslui įgyvendinti.

13. Pranešimų apie laivų avarijas ir incidentus teikimo tvarką nustato susisiekimo ministras. Saugos tyrimo, ataskaitų ir saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarką nustato teisingumo ministras. Organizacijos ar asmenys, kuriems skirtos saugos rekomendacijos, privalo jas įvertinti ir prireikus imtis veiksmų joms įgyvendinti. Saugos rekomendacijomis nesiekama nustatyti atsakomybės ir kaltės.

14. Šio įstatymo 2 straipsnio 7 ir 13 dalyse ir šio straipsnio 2 dalyje nurodyta žala aplinkai laikoma didele, kai vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu nustatoma, kad aplinkai padarytas reikšmingas neigiamas poveikis.

47 straipsnis. Pranešimas apie laivo avariją

1. Įvykus bet kokio laivo avarijai ar incidentui Lietuvos Respublikai priskirtame paieškos ir gelbėjimo rajone Baltijos jūroje, laivo kapitonas iš karto privalo apie tai pranešti Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui ir tyrimų vadovui susisiekiimo ministro nustatyta tvarka.

2. Įvykus laivo, plaukiojančio su Lietuvos valstybės vėliava, avarijai ar incidentui už Lietuvos Respublikai priskirto paieškos ir gelbėjimo rajono Baltijos jūroje ribų, laivybos bendrovė ar laivo kapitonas apie tai praneša Vyriausybės įgaliotai institucijai. Jeigu laivo, plaukiojančio su Lietuvos valstybės vėliava, avarija ar incidentas įvyko užsienio valstybės teritorinėje jūroje ar uoste, Vyriausybės įgaliota institucija apie tai privalo papildomai pranešti Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai toje valstybėje.

48 straipsnis. Paskendusį arba plūduriuojančių objektų iškėlimas (pašalinimas) ir tvarkymas

1. Jeigu Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ar Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje paskendęs ar plūduriuojantis objektas, išskyrus patenkančius į 1989 metų Tarptautinės turto gelbėjimo vandenyse konvencijos taikymo sritį, (toliau šiame straipsnyje – objektas) nekliudo laivybai, neteršia ar nekelia kitokios grėsmės aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui, tačiau objekto savininkas nori objektą iškelti (pašalinti), šio objekto savininkas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo turto paskendimo (praradimo) ar sužinojimo apie turto paskendimą (praradimą) dienos apie tai turi raštu pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai (toliau šiame straipsnyje – pranešimas).

2. Vyriausybės įgaliota institucija nustato objekto iškėlimo (pašalinimo) darbų atlikimo tvarką ir apie tai per 5 darbo dienas praneša objekto savininkui.

3. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę neleisti objekto savininkui organizuoti objekto iškėlimo (pašalinimo) darbų savo priemonėmis arba jo pasirinktu būdu ir terminais, jeigu tai gali kliudyti laivybai, teršti ar kelti kitokią grėsmę aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui. Šiuo atveju objekto iškėlimo (pašalinimo) darbus organizuoja Vyriausybės įgaliota institucija objekto savininko lėšomis.

4. Jeigu objektas trukdo laivybai, teršia ar kelia kitokią grėsmę aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui, objekto savininkas privalo iškelti (pašalinti) šį objektą Vyriausybės įgalios institucijos

reikalavimu per jos nustatytą nuo pranešimo gavimo Vyriausybės įgaliotoje institucijoje dienos ne ilgesnį kaip 3 mėnesių terminą.

5. Objekto savininkas likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki objekto iškėlimo (pašalinimo) dienos Vyriausybės įgaliotai institucijai privalo pateikti informaciją apie planuojamą objekto iškėlimo (pašalinimo) datą (laiką), objekto iškėlimo (pašalinimo) būdą ir priemones pagal Vyriausybės įgalios institucijos nustatytą objekto iškėlimo (pašalinimo) darbų atlikimo tvarką.

6. Jeigu objektas trukdo laivybai, teršia ar kelia kitokią grėsmę aplinkai, žmonių gyvybei ar saugumui ir (arba) jeigu objekto savininkas per nustatytą terminą neiškelia (nepašalina) objekto ar objekto savininkas yra nežinomas, Vyriausybės įgaliota institucija privalo nedelsdama imtis reikiamų priemonių objektui iškelti (pašalinti).

7. Iškeltas (pašalintas) objektas perduodamas, apskaitomas, saugomas, realizuojamas, grąžinamas, pripažįstamas atliekomis ar kiti su objektu susiję veiksmai vykdomi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos
saugios laivybos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinanti Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/63/EB.

2. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/15/EB dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų ir atitinkamos jūrų administracijų veiklos bendrųjų taisyklių ir standartų su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva 2014/111/ES.

3. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/16/EB dėl uosto valstybės kontrolės su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/2110.

4. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/17/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2002/59/EB, įdiegiančią Bendrijos laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistemą.

5. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/18/EB, nustatanti pagrindinius principus, taikomus avarijų jūrų transporto sektoriuje tyrimui, ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 1999/35/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/59/EB.

6. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/21/EB dėl vėliavos valstybės reikalavimų laikymosi.

7. 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/54/ES dėl tam tikrų vėliavos valstybės įsipareigojimų užtikrinti, kad būtų laikomasi 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir kad ji būtų vykdoma.

8. 2022 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/993 dėl minimalaus jūrininkų rengimo.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 ir 2 straipsnius ir šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2023 m. gegužės 1 d.

2. Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatyme nurodyti dokumentai, išduoti iki 2023 m. gegužės 1 d., galioja iki jų galiojimo termino pabaigos.

3. Iki šio įstatymo 3 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymo įsigaliojimo dienos ūkio subjektams suteikta teisė vykdyti su saugia laivyba susijusias veiklas (atestacija) galioja iki šios teisės galiojimo panaikinimo ar sustabdymo. Teisės vykdyti su saugia laivyba susijusias veiklas suteikimo procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, tęsiamos ir baigiamos pagal iki šio įstatymo 3 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Saugios laivybos įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusią tvarką.

4. Iki šio įstatymo 3 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Saugios laivybos įstatymo įsigaliojimo dienos ūkio subjektams (mokymo įstaigoms) suteikta teisė rengti asmenis, siekiančius gauti jūrininko kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus (akreditacija), galioja iki šios teisės galiojimo panaikinimo ar sustabdymo. Teisės rengti asmenis, siekiančius gauti jūrininko kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus, suteikimo ir galiojimo sustabdymo ar panaikinimo procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, tęsiamos ir baigiamos pagal iki šio įstatymo 3 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Saugios laivybos įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusią tvarką.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos iki 2023 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas